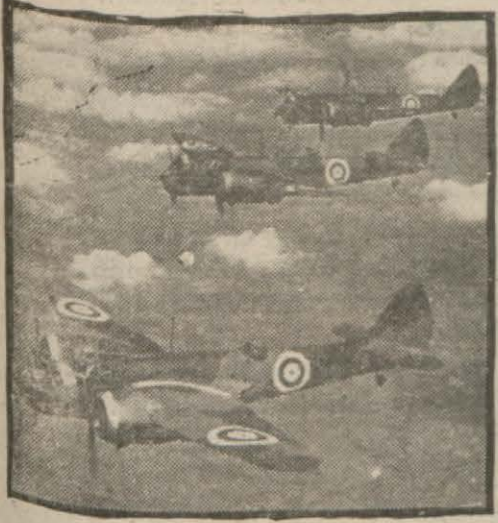

En büyük hava muharebesi

Almanlar "34 İngiliz
tayyaresi düşürdük"
diyorlar

İngiliz tebliğine göre dünkü
muharebede 12 Alman, 7
İngiliz tayyaresi düştü

İngiliz tayyareleri

Londra, 18 (Hususi) — Muhasematın
başlangıcındanberi cereyan eden hava
muharebelerinin en şiddetlisi, bugün Şi-
(Devamı 8 inci sayfada)

Rusyada ne' er oluyor?

Stokholm, 18 (A.A.) — Havas ajansı
bildiriyor:

İsveç gazeteleri, Leningrad'da büyük
bir heyecan hüküm sürmekte olduğunu
müttefikler söylemektedirler. Halk, mat-
buatin sükutuna rağmen, Finlandiyadaki
muaffakiyetsizliği idrak etmektedir.
Sovyet cephesinde maneviyat ta çok sar-
sılmıştır. Birçok Finlandiya tayyareleri,
Rus saflarına beyannameler atarak, Ki-
zilordu askerlerini, silâhlarını, rejimi de-
virmek, Gepeu zincirlerini kırmak, har-
be nihayet vermek ve Rus generallerini
cezalandırmak için kullanmağa davet et-
miştir.

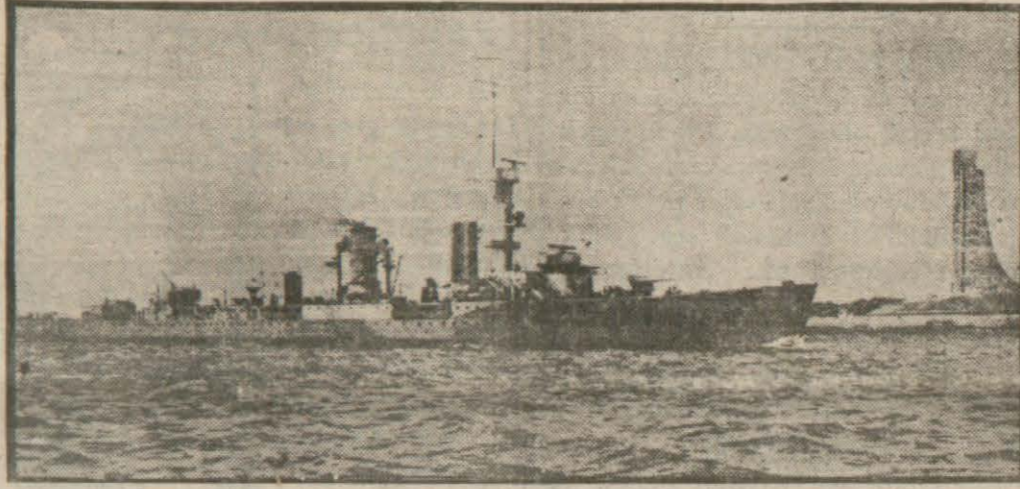
Finlandiyadaki muaffakiyetsizliğin,
Sovyet hükûmetine, cepheye, hakikaten
talimli 200.000 asker göndermek fikrini
(Devamı 8 inci sayfada)

İngilizler bir Alman kruvazörünü de batırdılar

Graf Spee faciasında İngiliz zaferi: 72 ölü, 31 yaralı

İngilizler Buenos Aires'e iltica eden
Graf Spee kumandanı ile zabitlerinin
tevkif edilmelerini istediler

Alman cep zırhlısının kendi kendini batırması
hâdisesi bütün dünyada hararetle münakaşa ediliyor

İngiliz denizaltı gemisinin batırduğu bildirilen Alman kruvazörü resmini
gördüğümüz (Ko'onyâ) kruva-
zörü şekil ve büyüklüğündedir

Londra, 18 (Hususi) — «Graf Spee»
nin kumandanı amiral Langsdorf, bera-
berinde geminin yüksek rütbeli subayları
olduğu halde bugün Buenos Aires'e
gelmiştir.

İngiliz hükûmeti, Buenos Aires mak-
amatı nezdinde teşebbüste bulunarak, Al-
man bahriyelilerinin harb müddetince
mevkuf tutulmalarını istemiştir.

Diğer taraftan dün Rio de Janeroya
gittiği «Renown» ve «Arc Royal»
gemileri, bugün oradan hareket etmiş-
lerdir.

«Graf Spee» ile yapılan muharebe es-
(Devamı 8 inci sayfada)

İngiliz denizaltı gemilerinin yeni muaffakiyetleri

Londra 18 (Hususi) — Son bir
hafta içinde birbirini müteakib büyük
muaffakiyetler kaydeden
«Sumon» adlı 670 tonluk İngiliz
tahtelbahiri, bugün salimen üssüne
(Devamı 8 inci sayfada)

Millî Şef Ankarada

Reisicumhur İsmet İnönü'nün Erzurum, Erzincan ve Sivas seyahatinden iki intiba:
(Yukarıda) Millî Şef Divrikde bir mektebli kızın takdim ettiği demir cevheri
hakkında verilen izahatı dinlerken, (aşağıda) İçiş istasyonunda köylüler ve
Millî Şef

Ankara 18 — Reisicumhur İsmet İnönü bugün saat 15 te Ankaraya avdet
Millî Şef, vilâyet hududunda Başve-
kil Doktor Refik Saydam ile Ankara
(Devamı 3 üncü sayfada)

[Millî Şefin seyahatine aid diğer resimler 7 nci sayfamızda]

Ihtikâr mücadelesi

Piyasanın muhtac olduğu mal
mebzulen temin edilecek

Ticaret Vekili spekülasyonu önleyici tedbirler
hakkında beyanatta bulundu

Ticaret Vekili dünkü tetkikleri esnasında

Evvelki gün şehrimize gelen Ticaret
Vekili Nazmi Topçuoğlu dün bütün gün
Mintaka Ticaret Müdürlüğünde meşgul
olmuş ve bu meseleyle ilgili olarak
devam etmiştir.
(Devamı 8 inci sayfada)

Ucuz ve bol kömür

Belediye kömür işini eline
aldı, depolar açarak halka
satış yapmaya başlıyor

Şehir halkına zamanında ve ucuz fi-
atlarla kömür temin edilmesi için bir
müddettenberi Belediye tarafından ya-
pılmakta olan tetkikler dün sona ermiş,
kömür meselesi kat'i şekilde halledilmiş-
tir. Bu hususta hazırlanmış olan projeye
göre, yarın sabahattan itibaren belediye
memurları kooperatifi emrinde bulunan
Kadıköy, Fundıklı, Yenikapı ve Unkapa-
nındaki kömür depolarından isteyen her-
kese kömür verilmeğe başlanacaktır.
(Devamı 8 inci sayfada)

Mahkeme 250 bin liranın Satiye şirketinden istirdadına karar verdi

Satiye binasının Denizbank tarafından
satin alınmasından doğan yolsuzluk hadi-
sesine alâkalı davalardan biri, dün netice-
ye varmıştır.

Asliye 1 nci ticaret mahkemesinde ce-
(Devamı 8 inci sayfada)

Boşanmalar niçin çoğalıyor, kabahatli kadın mı erkek mi?

“Yegâne mücrim erkektir!,”

Kadın okuyucular: “Delilere kızılır mı? Biz de zavallı
erkeklerin iddialarına sadece gülüyoruz,” diyorlar

● M. Meldâ (adresini
neşri istemiyor):

«Yuvayı yıkan kadınsa,
müsebbibi erkektir. Her
kadın doğuştan ince,
rakik ve çok hassastır.
Kadını bütün inceliklerle
en derin noktasına kadar
anlamak lâzımdır. Bizde kaç
erkek bunlara

ehemmiyet verir? Her zaman kabahatli
erkektir. Çocuklarla, karısıyla alakadar
olmaz, bigâne kalır. Ruhan okşamasını,
hiç değilse dilile a'datmasını bilmez, bil-
se de lâkayd kalırsa, eibet facia baş gös-
terir. Kadın yuvasını yıkmış, çocuklarını
gözü görmemişse, erkeğin ihmali yüzün-
dendir. Sebeb hep odur. Oh olsun, iş iş-
(Devamı 2 nci sayfada)

Hergün

Vaziyette değişiklik
Yoktur

Ekrem Uşaklıgil

Niyuz Kronikl gazetesinde eski bir İngiliz kumandanının bir makalesi çıktı. Harbde İngilterenin vaziyetini anlatan, istikbale dair tahminlerde bulunan, bu arada küçük devletlerin durumlarına da temas eden bir yazı.

Bu yazıyı yazan İngiliz generali geçen harbde Selânik cephesine yollanmış olan İngiliz kuvvetlerinin kumandanıydı, büyük bir tecrübe sahibidir, memleketinin menfaatlerini bilir, takip edeceği yolu da evvelinden sezer, esasen yazısı radyoda da nakledilmiştir, bu bakımdan İngilterenin umumi yürüyüşüne oldukça tatabuk ettiği de tahmin edilebilir.

İngiliz kumandanının söylediği hülâsaten şudur:

— Finlândiyanın uğradığı taarruz karşısında derin bir isyan hissi ile sarsılmamak mümkün değildir. Fakat bu hâdisede; içimizde duyduğumuz acı, ızdırab ve nefret ne kadar şiddetli olursa olsun bize bir numaralı düşmanımızın Almanya olduğunu unutturamaz ve Almanya'yı yıkıma matuf gayretlerimizi eksiltmez. Bizim için hedef budur ve bu hedefe garb cephesinde dövüşülerek varılacaktır.

Abluka, mukabil abluka, propaganda birer vasıttır. Her birinin ayrı bir kriteri vardır, yalnız harbin neticesini tayin edecek olan başlıca âmîl dövüşmedir. Dövüşme ise henüz başlamamıştır, yeni müdafaa ve taarruz silâhları henüz gelişmiş miyasta tecrübe edilmemiştir.

Alman radyosunun Hindistana veya Balkanlara yapılacak bir taarruzdan bahseden sözlerine ehemmiyet vermiyelim, harbin mukadderatını tayin edecek olan büyük mücadele garb cephesinde cereyan edecektir.

★

İngiliz kumandanının tecrübesi, mevki ve havayı seçiş ne kadar kuvvetli olursa olsun sözlerinin hududu şahsi fikrinin hududunu geçemez. Şu kayd ile ki, mütaleaların bir kısmı bizzat İngiliz başvekil tarafından da teyid edilmiştir. Bu:

— «Bir numaralı düşman ve başlıca hedef, tabirleri Mister Çemberlaynin Finlândiya hâdiseleri münasebetile Avam Kamarasında üç dört gün evvel söylediği nutukta aynen vardı, fakat gene görüyor ki, vaziyetin bu şekilde mütalea edilişi ve hareket yolunun bu istikamette tutulması İngiltereyi Finlândiya kısmen yardım etmekten alakoyunacaktır.

Günün haberleri arasında okuduk: İngiltere Finlândiya bir kredi açmıştır, harb malzemesi gönderecektir, göndermekte devam edecektir.

İngiltere bu hareketinde Milletler Cemiyetinden aldığı salâhiyete dayanır, meşru yoldadır, fakat ne de olsa harb halinde bulunan iki devletten birine bir üçüncüsünün yardımı bahis mevzuudur. 19 uncu asrın klâsik siyaset kaidelerine göre bu hareket üçüncü devletin de fiilen harbe girmiş sayılmasını mucib olmalıydı, fakat 20 nci asrın yeni siyaset kaideleri bizi yeni muhakeme şekillerine alıştırmaya başladı.

Japonya şöyle böyle üç sene oluyor ki Çin ile harb halindedir, fakat iki devletin arasında harb hali ilân edilmiş değildir. Rusya Lehistanın yarısını işgal etmiştir. 2 haftadanberi Finlândiya ile dövüşmektedir, fakat kendisini Lehistanla harb halinde saymadığı gibi Finlândiya ile de muharib vaziyetinde görmemektedir. Binaenaleyh İngilterenin Finlândiya'ya sefer heyeti göndermeden bu şekilde yardım etmesi kendisini Rusya ile mecburi olarak harb haline getirecek değildir. Bu sonuncu şükün tahakkuku için daha başka hâdiselere de ihtiyaç vardır ki, kendi hesabımıza biz bu hâdiseleri o kadar yakın görenlerden değiliz. İngiltere bir numaralı hedefine verdiği ehemmiyeti eksiltilebilecek bir teşebbüse girişmekte menfaatlı olmadığı gibi Rusyanın gayelerine mümkün olduğu kadar tehlikesiz yollardan gitmeyi tercih edeceği de şüphesizdir.

Eski İngiliz kumandanının muhakemesine iştirak edelim: Harbin âkibetini tayin edecek olan büyük mücadele garb cephesinde cereyan edecektir. Gün geçtikçe büsbütün aşılma bir hale gelen müdafaa hatlarına rağmen bu mücadele nasıl olabilir? Bilmiyoruz, fakat şimdilik

Resimli Makale:

≡ Tarihten bir yaprak ≡

Samson tarihin ilk çağlarında yaşamış bir efsane kahramanıdır, hayatını mütemadi zaferler arasında geçirdikten sonra düşmanlarının eline esir düştü, Fenikeliler onun gözlerini çıkardılar, bununla da ıktifa etmiyerek kazandıkları zaferin her yıldönümünde kör esirin yaşadığı mabedde kendilerine ziyafet çekmeye koyuldular. Samson boyun eğdi, tahammül etti. Fakat bir yıldönümünde eski Samsonluğunu hatırladı, mabedin sakını tutan direği el yordamı ile arıyarak buldu, sarstı, ve sakaf büyük bir tarraka ile yıkılarak hepsini birden enkazı altına aldı.

İnsanın en büyük zâfi kendisine cazib gelen her sahada, zevk veren her harekette, menfaat temin eden her teşebbüste makul hadde kalmayı bilmeyişi, ifrata varışıdır, bizi kârlı iken ziyanlı vaziyete götüren, haklı iken haksız çıkarana, huzurdan azaba sevkeden hep zâfa karşı mukavemet-siz oluşumuzdur:

— Bardağı taşırın sonuncu damladır, sözü dünyanın bütün dillerine geçmiş bir darbe meseldir, fakat buna rağmen bardak her zaman, her yerde ve her elde mutlaka taşar. İtidalde kalmayı biliniz, kendi kendinize karşı mukavemet göstermeyi öğreniniz, tecrübelerden ders alınız.

SÖZ ARASINDA

Böyle katıla katıla
Gülen Kadını
Tanıyabilir misiniz?

Biliniz bakayım, böyle katıla katıla gülen kimdir?.. Karol Lombard mı? Katrin Hepbörn mü? Yoksa.. yoksa.. hayır tanıyamadınız. Bari biz söyleyelim, bu, yeni filmde neşeli bir genç kız tipini yaratan Greta Garbodur.

söylenen budur.

O, büyük mücadele ne vakit ve ne şekilde cereyan edecek, ve onun neticesinin anlaşılacağı zamana kadar taarruz uğrayan küçük devletlerin vaziyetleri ne olacak? Bu suale de cevap verilemez, ancak iki nokta muhakkaktır:

1 — Küçük devletlerin bugün içinde buldukları veya bulunacakları vaziyet muvakkattir, hakikî vaziyetleri büyük mücadele sonunda taayyin edecektir.

2 — Bu küçük devletlerin büyük mücadele yapıncıya kadar hariçten mühim miyasta yardım görmeye güvenmeleri doğru olamaz. Her şeyden evvel kendi kendilerini mümkün olduğu kadar uzun müddet müdafaa edebilecek vaziyette bulunmaları şarttır.

Son söz olarak mühim bir noktaya da işaret edelim:

Garb cephesinde alınacak netice ancak Almanya ile hemhudud olan küçük devletlerin vaziyetlerini tesbit edebilir. Sovyet Rusya ile garb demokrasileri fiilen harb haline girmedikleri müddetçe meselâ Finlândiya gibi Rusyaya civar küçük memleketlerin vaziyetleri garb cephesinde almak neticeden müteessir olsalar dahi hakikatte diğer vukuatın seyrine tâbidirler. O vukuatın nasıl bir seyrin takip edeceği ise şimdiden kestirilemez.

Ekrem Uşaklıgil

Hergün bir fıkra

Sizden fazlayız

Seyircisi az bir tiyatrodâ, fena bir piyeste temsil ediliyordu. Piyeste pek fazla figüran göze çarpıyordu. Sayıları mahdud olan seyirciler piyeste beğenmediklerini anlatmak için ıslık çalmaya başlamışlardı. Aktörlerden biri sahnenin önüne doğru yürüdü, seyircilere baktı:

— Dikkat edin, dedi, siz zararlı çıkarsınız. Aded itibarile sizden fazlayız!

Boşanmış karı kocalar
arasında bir anket!

Amerikan gazetecileri içinde mümtaz bir mevki işgal eden Mis «Harvey» çok dikkate değer bir anket yapmıştır.

Mis «Harvey» her tabakaya mensub boşanmış kadın ve erkekleri ziyaret etmiş ve onlara şu suali sormuştur:

«Boşanmış olduğunuz eşiniz ile tekrar evlenmek arzusunun besliyor musunuz?»

Mis Harveyin toplamış olduğu cevaplara göre zevcelerinden ayrılp bilâhare başka bir kadın ile evlenmiş olan erkekler ilk zevcelerini özlemekte idirler.

Kadınlara gelince onlar, boşanmış oldukları kocalarını hiç düşünmemekte idirler.

TAKVİM

BİRİNCİKÂNUN

Rumi sene 1385	19	Arabi sene 1385
Birincikânun 6	Resmi sene 1939	Kasım 42

SALI

GÖNES				Zilkade				İMSAK			
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
7	19	8	27	5	84	12	52				
Öğ'ö		İcindi		Akşam		Yatsı					
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.				
E.	12	11	4	81	13	48	13	22			
V.	7	29	9	48	14	—	1	89			

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Birkaç yüz üyesi bulunan bir cemiyetin umumi heyet toplantısı yapması lâzımdır.

Gazetelere ilân verdiler, posta ile hususi davetiyeler yolladılar. Toplantı günü toplantı yerine ancak 15, 20 kişi geldi. müzakere talik edildi.

Gazetelere ikinci bir ilân verdiler, posta ile ikinci tertib birer davetiye yolladılar. Gene gelen olmadı. Hazır bul-

nanların ekseriyetile karar verilebildirdi, fakat toplantıya lüzum görenler toplantıda hiç değilsen yüz kişünün bulunmasını istiyorlardı. İçlerinden biri ortaya şöyle bir teklif attı:

— Bu defa toplantıyı mükemmel bir büfenin takip edeceğini ilân edelim, göreceksiniz, üyelerin hemen hepsi de davete icabet edeceklerdir». Böyle yapıldı ve tecrübe muvaffakiyetle neticelendi.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Sözün Kısası

Yazı Çok Olduğu için
Bugün Konamadı

Boşanmalar niçin
çoğalıyor, kabahatli
kavim mi, erkek mi?

(Baştarafı 1 inci sayfa)

ten geçtikten sonra çeksin öyle. Bir kadını yürüyeceği yolda elinden tutarak, meşalesile önünü aydınlatarak ve gene hayatın dikenli yollarında onu uğuruma yuvarlayacak ta erkektir. Kadın mecbur olmadıkça hiç bir zaman yuvasını yıkamaz. Erkekler bundan doğacak maddi ve manevî acılara katlanmalıdırlar. Ya vaktile temiz, tertemiz bir kızın hayatile oynadığından onun ahına uğramıştır veya evlendikten sonra evini ihmal etmiştir. Muhakkak olan bir şey varsa, her zaman erkeğin kabahatli oluşudur.

● M. C. Bora:

«Erkekler kendilerini müdafaa ederlerken, hiç şüphe yok ki, kabahatin kendilerinde olduğunu pekâlâ bilirler. Mutlaka bir tarafın büyük bir ekseriyetle neticede davayı kazanması lâzımsa, tesadüfî hâdiselerle, beş on avukatın şahadetile, dört beş derdli erkeğin ithamlarile bunu temin etmek ne dereceye kadar mümkün olur?»

İhtiyaçların noksanlığı yüzünden kocasından ayrılan bir kadın tasavvur edemem. Ayrılırken belki bu mühim bir sebep olarak gösteriliyor. Fakat biraz daha derinden tetkik eder bu işi deserseniz hiç te öyle değil.

Kadınlar bütün yoksuzluğa tahammül ederler. Bir şartla: Samimiyet ve sadakat isterler.. hürmet ve iyi muamele beklerler. Hem yoksulluk, hem kaba muamele, buna hangi kadın baş eğer?.. Bundan sonra kadını yuvaya bağhyacak bağ kalır mı?..

Zengin ve münevver aileler içinde kocasına muhtaç olmadığı halde, aynı âkibete sürüklenenler yok mudur? Kadınları bu kadar menfaat düşkünü addetmek günahdır. Kadın, yuvaya, kocaya bağlılığın mükâfatını, mücevher, apartman, otomobil, seyahat olarak değil, sıkı bir rabıta ve ciddi bir sadakat şeklinde ödenmesini ister.

Hilekâr ve sahte bir hayat içinde ızdırabdan ruhu karararak, bedbinleşerek derin teessirler altında ezilirken, kendisini müdafaa edemeyecek hale gelen zavallı kadınlar vardır.

Erkeklerin boş ve manasız ithamları kadınları korkutamaz. Susturur, kaçırır, Zira, meydana olan hakikat, müdafaaaya değmez. Kadınların felâketine ve sukutuna, hırçılığına erkeklerin idaresizliği, düşüncesizliği sebep olmaktadır. Evlenmek on dakikalık bir iştir. Evlenmek ihtiyacını duyan bir erkek bütün bu mesuliyeti üzerine almış demektir. Zengin, fakir karısını memnun etmek, çocukları ve yuvası için çalışmak gayesile tek bir hedefe yürümeli.. aksi takdirde şikâyet, sıızlanmağa hakkı yoktur.»

● Belma Senar (Ankara):

«Ben, erkeklere, haksız ithamlarımdan dolayı çatmıyacağım. Çünkü onlar, bizi zannederler ama, kendileri zavallı mahlûklardır. Gözlerini kapar evlenirler. Paralarını, gelirlerini hesablamazlar. Kadın katlanın isterler. Zavallı zevce her şey boyun eğer, bu sefer aldatmağa kalkarlar. Erkeklerin günahlarında kat'iyen suur yoktur. Binaenaleyh nasıl, tıbbî adli, akli müvazenesi yerinde olmyanları cezaya ehil saymazsa, ben de erkekleri öyle farzediyorum. Dikkat ediniz, evde fevkalâde güzel bir karısı olan erkek, gider bir işçi kıza, yahud hizmetçi ile münasebette bulunur. Kadın izetti nefsi yaralandığı için hırçınlaşır, çileden çıkar, nihayet ne pahasına olursa olsun yuvayı yıkar. Ben günahkâr erkeklere kızmam, acırım. Kendilerini müdafaaaya çalışmalarına da ne yalan söyleyeyim hakikâtlarla gülüyorum: Çünkü önümde yüzlerce misalleri var.»

Belgradda bir ihracat şirketi
umum müdürü katledildi

Belgrad 18 (A.A.) — İmtiyazlı zahire ihracat şirketinin umumi müdürü Edo Markoviç bazı şüpheli ahval ve serâit altında apartmanında katledilmiştir.

Şehir Haberleri

Balık ihracatı

Kabzmallar arasındaki ihtilaf balıkçıları müşkül mevkie soktu, ihracata zarar veriyor

Bulgaristan, Romanya, Mısır, İtalya ve Yunanistana yapılan tuzlu ve taze balık ihracı devam etmektedir. Bunlar arasında İtalyaya yapılan ihracat en ehemmiyetli miktara baliğ olmakta ve fakat daha az verim temin etmektedir.

İtalya bizden balık alıcısına kadar kara sularımızda tutulan balıkların miktarı mahduddu. İtalyanlar balık almağa başlayınca yıllık balık istihsalatı artmış, balıklarımızın yüzleri gülmüştür.

İtalyaya ve diğer memleketlere yapılan balık sevkiyatı üç kabzımal tarafından idare edilmektedir. Son günlerde bu kabzmallar arasında anlaşamamazlık baş gösterdiğinden balık ihracatımızdaki intizam aksamış, balıkların tuttuğu balık elinde kalmış, bir kısım balıkçıları denize çıkamaz olmuştur. İtalyan balıkçı gemilerine balıklar Boğaziçinden, Adalardan, Bandırmadan yüklenirdi. Kabzmallar arasında baş gösteren ihtilaf yüzünden balık ihracatı yalnız Sirkeci önünde demirli duran motörlere inhisar ettirilmiştir. Bandırma, Boğaziçi ve İstanbul Anadolu yakasında tutulan balıkları bilmeceburkiye denize dökmek zarureti hasıl olmuştur.

Adedi binlere baliğ olan balıkçıları bu üç kabzıma tabidir. Kabzmallar arasında vakit vakit baş gösteren ihtilaf

her zaman balık ihraç işlerini sekteye uğratmış, balıkçıları müşkül mevkie sokmuştur.

Bu şekildeki ihtilaflardan biri bundan birkaç sene evvel vukua gelmiş, Son Posta gazetesinin o zamanki neşriyatı alâkadarların nazarı dikkatini celbederek balıkçıları müşkül mevkie girmekten kurtulmuştu. O zamanki ihtilaf şöyle olmuştu:

İtalyanlar toriğin çiftini Türk balıkçısından 70-80 kuruş vermek suretile satın alırlardı. Bu kabzmallardan birisi İtalyaya gitmiş, Türkiye'deki balık sevkiyatı kendisine verildiği takdirde toriğin çiftini 5-10 kuruşa tedarik edeceğini bildirmişti. Bunu haber alan gazeterniz alâkadarların nazarı dikkatini celbetmiş, İktisad Vekâletinin müdahalesiyle bu tarzdaki anlaşma yapılamamış, fakat İtalyanları aralarında birlik yapmağa teşvik etmişti. O zamandanberi İtalyanlar toriğin çiftini 10-15 kuruştan fazlaya satın almamaktadır.

Balıkçıları kabzmalların elinden kurtarmak için İktisad Vekâleti, Ticaret Vekâleti ile müşterek olarak faaliyete geçmiş bulunmaktadır. İktisad Vekâletinde bulunan ve vaktile hazırlanmış olan su mahsulleri kanun projesi yeniden tetkik edilecek ve Meclise sevkolunacaktır.

Halkalı ve Taksim suları ıslah edilecek

Belediye, Halkalı ve Taksim sularından edilecek istifade şeklini tesbit etmiş, hazırlanmış olduğu mufassal raporu Dahiliye Vekâletine göndermiştir.

Belediye, Halkalı ve Taksim sularından istifade imkânlarını tetkik etmiş, her iki suyun yollarının tamir edilmesi, suların terşih havuzlarında toplanması kararlaştırılmıştır.

Şehir suyu tesisatının tevsiine devam olunmakla beraber herhangi bir umumî arıza esnasında şehir suyundan istifade imkânı kalmadığı zamanlarda şehirde ihtiyat su boruları bulundurulması zarurî görüldüğünden, bu maksadla da Halkalı ve Taksim sularının ıslahı, ve icabında halkın istifadesine arzı muvafık görülmüştür.

Bir hırsız kadın yakalandı

Kartal gazhanesinde bekçilik yapan ve Maltepede istasyon caddesinde oturan Mustafa, dün sabah odasında giyinirken bitişik odada ayak sesleri duymuş ve bu vaziyetten şüphelenerek usulca çıkıp seslerin geldiği odanın önüne giderek anahtar deliğinden içerisini gözetlemeğe başlamıştır. Mustafa, odada tanımadığı çarşafı genç bir kadının elindeki büyük bir çantaya birçok eşyaları doldurmakta olduğunu görünce, kendisini yakalamak için birdenbire içeriye girmiştir. Hırsız kadın, ev sahibinin bu anı baskını karşısında en küçük bir telâş eseri göstermeden büyük bir soğukkanlılıkla elindeki çantanın kapağını kapamış ve akabinde de çok çevik bir hareketle açık bulunan 4 metre yüksekliğindeki pencereden sokağa atılarak kaçmağa başlamıştır. Cüretkâr hırsız takib etmek isteyen bekeçi Mustafa, onun atlayıp kaçtığı bu pencereden atlamaya cesaret edememiş, merdivenlerden inerek uzaklaşmağa başlayan hırsızın peşine düşmüştür.

Mustafanın bu takibi yarım saat sürmüş, fakat elindeki büyük çantaya rağmen çok süratle kaçan ve bir müddet sonra da gözden kaybolan kadını yakalamaya muvaffak olamamıştır.

Mustafanın müracaatı üzerine hâdiseye el koyan zabıta, kısa bir zaman sonra bu cüretkâr kadını yakalamıştır.

Binnaz adında bir kıpti kadını olan hırsız, suçunu tamamen ikrar etmiş, adliye teslim edilmiştir.

Deniz işleri:

Silivri limanı temizlenecek

Silivri limanının temizlenmesi hakkında yapılmış olan teklif kabul edilmiş, bu işin halli için İstanbul Mıntaka Liman Reisiği emrine on bin liralık tahsisat ayrılmıştır.

İstanbul Liman Mıntaka Reisi, bugünlerde beraberinde bazı mühendisler olduğu halde Silivriye gidecek, işe başlanması için alâkadarlara icab eden direktifleri verecektir.

Vekâlet bunu müteakib, Karadeniz limanlarını birer birer tetkik ettirecek, bunların ihtiyaca ne dereceye kadar cevap verdiğini tesbit edecek ve buna göre yapılması icab eden tesisat etrafında alâkadarlara talimat verecektir.

Ölüme sebebiyet veren bir doktorun tecziyesi istenildi

Ratib isminde bir doktor aleyhine, çocuk alma neticesi ölüme sebebiyet suçundan açılan davaya, 1 inci ağırceza mahkemesinde dün bakılmıştır.

İddiaya nazaran, hâdis e şudur: Adapazarında bir posta müdürünün karısı olan Kâmile isminde bir kadın, bir müddet evvel İstanbuldaki hemşiresinin yanına gelmişti.

Hamile bulunan kadın kardeşinin evindeyken sancılanmış ve civardaki doktor Ratibi çağırılmıştır. Doktor, sancının doğum sancısı olduğunu tesbit ve çocuğu almaya teğebbüs etmiştir. Bu ameliye esnasında, rahim ve kalın barsak delinmiş, derhal hastaneye nakledilen Kâmile, ölmüştür.

Doktor ise, mahkemedeki istikabında kendisinin sadece hastayı muayene etmiş olup, doğum için müdahale etmediğini söylemiştir.

Morg raporu hatayı, hastanede yapılan dikme ameliyesinde bulmuş, fakat yüksek Sıhhat Şûrası rahmin yırtıldığını tesbit etmiştir.

Dünkü celsede mütaleasını serdeden müddelimum! Ubeyt, suçu eldeki delillerle sabit görenek, Dr. Ratibin ceza kanununun

469 ve 471 inci maddesine tevfiikan tecziyesini istemiştir.

Dava, müdafaaya kalmıştır.

Galib Efgani davasına devam edildi

Perapalas oteli sahibi Mısbahı dolandırıcı maktan suçlu Galib Efganinin duruşmasına, aslye 8 inci cezada, dün devam edilmiştir.

Dünkü celsede, Perapalas otelinin sahibi şefi Mantero şahid sıfatıyla dinlenilerek, hâdis e etrafında malûm olan bazı şahısların ifadesi alınmıştır.

Bilâhare davacı vekill söz alarak, Yemena hükûmetine yazdıkları bir mektuba gelen cevabda, maznunun Yemen tebeasından olduğunu beyan edildiğini bildirmiş ve mektubun fotoğrafını mahkemeye ibraz etmiştir.

Muhakeme, bazı şahidlerin celbi ve bazı tetkikat icrası için talik edilmiştir.

Eroin kaçakçılığı yapan karı koca tevkif edildi

Geçenlerde gümrük muhafaza teşkilâtı memurları tarafından yakalanan eroin kaçakçısı Zilya ile karısı Anna'nın dün mahkemece tevkiflerine karar verilmiştir. Kaçakçıların üzerinde 4 kilo eroin bulunmuştur.

Şehir işleri:

Lokanta ve gazinolar sık sık kontrol edilecek

Son günlerde yapılan kontrollerde lokanta ve gazinolardan bir kısmının bulaşık yerleri kirli görülmüştür. Bu gibi yerlerde kontrollerin sıklaştırılması belediye şubelerine tamim edilmiştir.

Binaların methallerine dikkat yapılmıyacak

Han, apartman, ticarethane gibi umuma mahsus binaların methallerini dükkân haline getirmek veya seyyar satıcı ikamesi suretile işgal etmek, yasak edilmiştir. Bu kâ rara pasajlar da dahildir.

Kasab dükkanları teftiş edildi

Belediye Sıhhat İşleri Müdürü Dr. Osman Said, dün Karaköy ve Galatadaki kasab dükkanlarını teftiş etmiş, dükkanlarda görülen kusurları tesbit etmiştir.

Karaya düşen vapur kurtuldu

Evvelki gece Köstenceye gitmek üzere İlimanımızdan hareket eden İngiliz bandıralı Honne şilebinin Kavaklarda Büyükliman denilen mevkie karaya düşerek, oturduğunu yazmıştık.

İngiliz vapuru dün kendi vesatile kurtulmuş ve yoluna devam etmek üzere Karadenize hareket etmiştir.

Follste:

Bir evin aptesanesi çöktü, bir adam yaralandı

Galatada Değirmen sokağında oturan Cavidenin evine misafir gelen Behzad adında biri halâda bulunduğu bir sırada, halâının birdenbire çökmesiyle 7 metre yükseklikten aşağıya düşmüştür.

Bu sukut neticesinde vücudünün muhtelif yerlerinden ağırca yaralanan Behzad, hastaneye kaldırılmıştır. Kaza etrafında zabıta tahkikata başlamıştır.

Bir motörde kaçak eşya bulundu

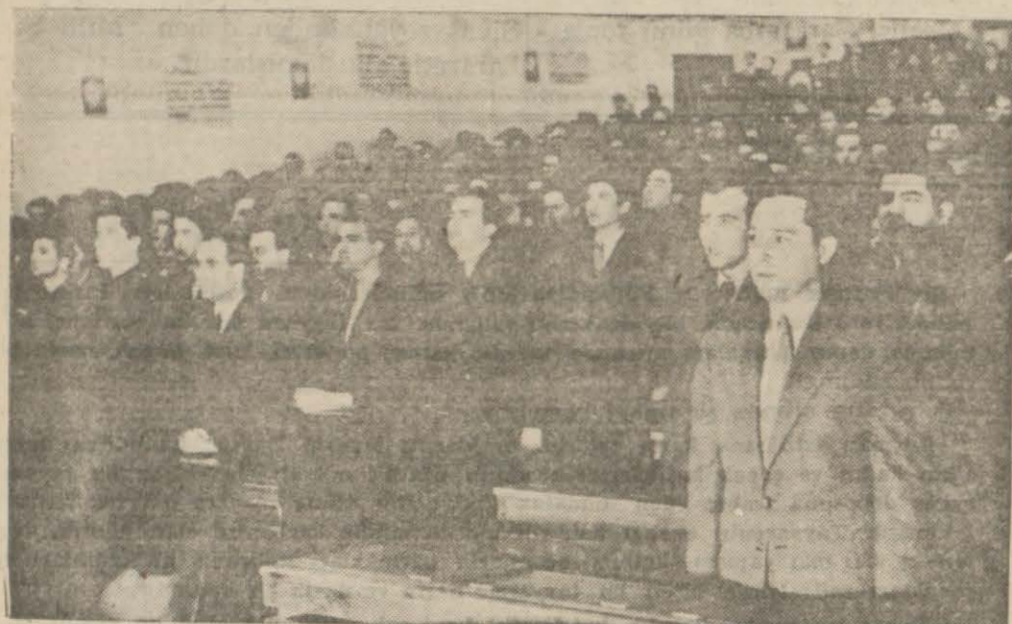
Zabıta dün Bulgaristandar limanımıza gelmekte olan Akarsu motörünü Sarıyer önlerinde tevkif ederek motör içinde anl bir araştırma yapmıştır. Bu taharri neticesinde motörün kaptan odasında ve yatakların arasında külliyyetli miktarda kaçak manifatura eşyası bulunarak müsadere olunmuştur. Motör kaptanı Salih ve İsmail haklarında takibata başlanmıştır.

550 bin kilo motorin yağı geldi

Dün limanımıza gelen Panama bandıralı Progres vapuru 550 bin kilo motorin yağı getirmiştir.

Geçenlerde de bir Mısır vapurle külliyyetli miktarda motorin yağı gelmiş olduğundan, motorin yağı buhranının pek yakında zail olacağı umulmaktadır.

Üniversitede iktisad günü

Dünkü toplantıdan bir intiba

Onuncu tasarruf ve yerli mallar haftasının son günü münasebetile dün saat 17 de Üniversitede bir «İktisad günü» tertib edilmiştir.

«İktisad günü» nde Üniversite profesör ve doçentlerle talebeler, Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu erkânı hazır bulunmuşlardır.

Toplantı talebenin hep bir ağızdan söylediği İstiklâl marşıyla açılmış, müteakiben İzmir meclüsü, Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu reis vekili Rahmi Köken, «Yerli mallar», profesör Debretsberger «Millî ekonominin inkişafında ta-

sarrufun rolü», doçent Ömer Lütfi Barkan «Millî kurtuluş hareketlerinin iktisadi esasları» mevzulu birer konferans vermişlerdir.

Müteakiben İktisad Fakültesi talebelerinden İffet Özü, İbrahim Özkiraz, Mehmed Uluç, Nedret Kocaoğlu da tasarruf ve yerli malın ehemmiyeti hakkında birer hitabede bulunmuşlardır.

Üniversitedeki toplantıdan evvel İktisad Fakültesi talebeleri Taksim meydanına giderek Cumhuriyet abidesine bir çelenk koymuşlardır.

ALBERT PREJEAN

Harp Cephesinde Ölmemiştir... O, Gaip Olmamıştır...

0 yarın akşam **SÜMER** Sinemasında

ANNIE VERNAY ile beraber harikulade bir tarzda yarattığı

MONTMARTRE GECELERİ

Filmde: Şarkı söyleyecek, seyircileri teshir edecek ve Parisin şarkısında bütün sevimliliği ile dinleyicileri gayş edecektir. Akordion Kralı ALBERT PREJEAN Akordionu ile en son Javas ve Paris şarkılarını teganni edecektir. Yerlerinizi evvelden aldınız.

Büyük Edibimiz **REŞAT NURİ** Güntekin'in Maruf eseri

TAŞ PARÇASI

Filme çekildi - Yakında gösterilecektir.

YARIN BÜYÜK HAFTA BAŞLIYOR!

Yurddaş. Türk'de şaheser yapar

Millî ve **ALEMDAR** Sinemalarında

Yarıdan itibaren

TOSUN PAŞA

Başlıyor. DİKKAT:

Sesli makine tesisatımız İstanbul tarafı sinemalarında mevcut olmayan ve yalnız dünyanın en büyük sinemalarına konulmuş olan son sistem WESTERN ELEKTRİK - MİROFONİK ile teçhiz etti. Yapılan reklâmlar ne olursa olsun sinemalarımız gerek makinelerinin rakipsiz mükemmeliyeti, gerek film Repertuarını emsalsiz zenginliği ve gerek Konfor bakımından sayın İstanbul halkını 25 senedenberi tatmin eden rakipsiz üstün lüğü daima muhafaza edecektir.

Maarifi tenkid edelim, fakat, hüsnü niyet, insaf ve salâhiyetle!

YAZAN

Kâzım Nami Duru

Bir doktor (Hayri Özban) bir arkadaşına şöyle yazıyor:

«Gelelim erken tedrisatta talebinin sıhhatine: Evvelâ, sabah erken kalkmak mecburiyeti ve mektebe hazırlık telaşı iyi bir kahvaltı imkânını selbediyor; sâniyen, muallimlerin hemen ekserisi tarafından verilen vazifeleri gece geç vakte kadar yetiştirmek mecburiyeti (çünkü öğleden sonraki müzakerelerden istifade edilemediğini ve sınıflarda gürültüden çalışamadığını çocukların söylüyorlar). Çocuğun hiç olmazsa sekiz saat uyuma -sına imkân bırakmıyor. Salisen, çocuk öğle yemeğini de iştihası kapandığından yiyemiyor. Beş altı saatlik açık iştihayı kesiyor. Çünkü saat bir buçukta sofraya oturduğu zaman bir iki bardak suyu aç karnına içiyor ve bir iki lokmadan sonra yemekten kalkıyor. Mektebe gidiyor. Akşam üstü eve dönünce fazla peynir ekmele karnını şişiriyor, akşam aile sofrasında, çocuk, yorgun argın, gene yemek yiyemiyor. Bu gidikle korkarım çocuklarımızı Heybeliada sanatoryumunda okumağa göndereceğiz!»

Ah, bir doktor bu! Sağlık işlerinde elbette otorite sahibidir; o söyledikten sonra akar sular durur, ne yazık! Demek yeni vakit cedveli yüzünden çocuklarımız sanatoryoma düşecekler! Bu şartlar altında çocuğu mektebe göndermek cinayettir. Vazgeç şu mektebden artık!

Hayır... bu doktor doktorluğu bilmiyor; sağlık şartlarını bilmiyor. Eğer başka ailelerin çocuklarına da kendi çocuklarına baktığı gibi bakıyorsa, onlara da bu tehditleri savuruyorsa, vay halimize! Vakit cedveli değişmeden evvel çocuklar ne yapıyor idiyse, şimdi de onu yapıyorlar. Eskiden de sofraya oturdukları vakit, yemeğe başlamadan önce bardak bardak su içiyorlar, iştahlarını kapıyorlar, az yiyorlardı. Eskiden de akşam üstü eve geldikleri vakit «peynir ekmele karnılarını şişiriyor, aile sofrasında yorgun argın yemek yiyemiyor» lardı. Demek ki vakit cedveli değişmekle çocuğun, daha doğrusu ailenin itiyadında değişmiş bir şey yoktur.

Bir kere orta mektep veya lise çocuğu, yeni vakit cedveline göre, erken yatmağa, erken kalkmağa mecburdur. Haydi, geliniz de saat altıda kalktığını farzettığımız bir orta mektebinin veya bir lisenin rasyonel (makul ve mantıklı) geçecek yirmi dört saatini takip edelim:

Saat altıda kalktı; dışarı çıkması, elini yüzünü yıkaması, giyinmesi en çok yarım saat sürebilir. Kahvaltısı için de en çok bir çeyrek zaman verelim. Demek ki saat altı üç çeyrekte çocuk yola çıkabilir. Ebeveyni bu saatte kalkmasa da çocuk akşamdan hazırlanan kahvaltısını yemek hususunda yardıma muhtac değildir; bununla beraber çocuğuna bağlı anneler, daha evvel kalkar ve çocuklarını kaldırıp hazırlarlar.

İstanbulda ilk ders sekiz çeyrek geçer. Çocuğun evden çıktıktan sonra ders vaktine kadar bir buçuk saat zamanı vardır. Bu bir buçuk saat, en uzak yerlerden bile mektebe vaktinde varmağa müsaidir.

Çocuk derse girdi; birbiri ardınca üç ders okudu. Şimdi ona yirmi dakikalık geniş bir teneffüs veriliyor. Bu yirmi dakika içinde çocuk, evden getirdiği biraz ekmele peyniri veya başka şeyi yiyebilir ve geniş geniş teneffüs eder. Dördüncü, beşinci derslerden sonra saat bir olmaktadır. Çocuk iki buçuk kadar, bir buçuk saat serbesttir. Öğle yemeğini ya evinde yer, yahud mektebin yemekhanesinde.

Saat iki buçukta mütaale başlar. Mektep idaresi her dershanede öğretmen buldurmağa mecbur değildir. Çocuklar, kendi menfaatlerini pek güzel idrak ederler ve sessizce mütaalelarına devam ederler. İlk günlerdeki mütaalehane gürültüleri, bugün hemen hemen kalmamıştır, çünkü çocuklar, bu bir buçuk saat mütaalemin kendileri için kıymet ve faydasını kavramışlardır.

Dörtte mektebden çıkan çocuğu saat altıya kadar oyununa ve gezmesine bırakmalıyız. Bu, onun hakkıdır ve sıhhatine lâzımdır. Altıda evine gelen çocuk yemek zamanına kadar —bu saatin sekiz olduğunu farzedebiliriz— bir buçuk saat ister oturur, konuşur, şarkı söyler, ister —hele uykuyu seviyorsa— saat dokuz buçukta yatar.

Bütün bunlar, ebeveynin hayatlarına çocuğun hayatını uydurmuş olmasını istilzam eder. Yoksa baba akşamcıdır; anne komşucudur veya evde gece yarısından sonraya kadar ya konuşmalar, ya kâğıd oyunları devam eder; o vakit çocuğun hayatı da yeni vakit cedveline uyamaz, çocuk sağlık bakımından da, ahlâk bakımından da bozulmağa mahkumdur.

Şimdi arkadaşına mektub yazan doktor değil, onun da hocası olduklarında şüphem olmiyan tıp üstadlarına sorunuz: Çocuğun yirmi dört saatini ilmi bir surette mi taksim etmiş bulunuyorum? Çünkü ben onlara sordum ve onların tasvibini aldım.

Bence bu mevzuatta şikâyetçi olanların çoğu, itiyadlarını değiştirmek istemiyen ana ve babalardır; halbuki yeni Türk cemiyetinde bu fena itiyadlar değişmelidir. Türk köylüsü güneş doğmadan kalkar, tarlasına gider. Akşama kadar çalışır ve saat on olmadan yatar. Şehirli'ler de, hele ana ve baba işler, buna alışmışlardır. Eğlencelerini biraz kısmalı, hayatlarını biraz tanzim etmeğe çalışmalıdırlar.

Yeni vakit cedveli tamamilen ijiyeniktir. Bunun aksini ilmen iddia etmek kabildir.

Muallimlerden şikâyetçiler varsa, onlar da hayatlarını yeni şartlara uydurmalıdırlar. Sekiz saatlik uykudan sonra, on altı saatin dört saatini derse, iki saatini mütaaleya hasretseler, gene on saatlik serbest zamanları kalır. Günde dört saat ders, haftada 24-25 saat eder. Bugün muallimler haftada on sekiz saatten fazla ders okutmağa mecbur tutulmuşlardır. Günde iki saat te mütaalelarına ve vazife tashihlerine kâfidir. Kendilerine kalan on saati ne ile geçirecekleri düşünülecek şeydir.

Askerlerimizin geçirdiği hayat, ötedenberi böyledir. Bence memurlar bile, vazifeye saat sekizde başlamalı, tam sekiz saat dairede çalışmalı, uykudan kılacak sekiz saatlerini de ister bilgilerini artırmakla, ister eğlenmekle geçirmelidirler. Ta ki eski kötü itiyadlar değişsin ve günde, gerek fikri gerek bedeni, sekiz saat çalışmak itiyadı kazanılsın.

İşin rasyoneli budur. Bunun dışında söylenen söz'ler, lâfı güzâftır ve hiç bir ilmi kıymetleri yoktur.

Biraz da utanmadan (terim rezaletleri) denilen istilahlar meselesinden bahsedeyim: «Utanmadan» sözü ağır düğünse haksız değildir; çünkü (terim rezaletleri) tabirini kullanmak çok sevdiğimiz ve ölümüne her gün ağladığımız Ebedî Şe-

fimiz Atatürkün aziz hatırasına karşı küstahca bir hürmetsizliktir. Hepimiz biliyoruz ki ders kitaplarına giren yeni terimler, Türk Dil Kurumunun muhtelif istilah kolları tarafından uzun uzun düşünülerek, konuşularak bulunmuş, Atatürkün emir ve tasvibile kabul ve tamim edilmiştir.

Bu terimlerde ifrata sapılmış olabilir; fakat hepsini de ceffalkalem reddetmek insafa uyar mı? Meselâ hendesede Türk çocuğu «müsellesü mütevaziüledia» dan, «mütevaziülmustatılât» dan ve bunlara benzer bir çok ücubelerden ne anlayabilirdi. «Köprücük kemiği» varken «az mu terkuve» demek doğru muydu? Elbette eskiden teessüs etmiş ve artık dil, sadeliğe doğru dev adımlarile giderken bir mana ifade edemez hale gelmiş olan bu istilahları yaşar bir halde bırakmak lâzım mıydı?

İlmi istilahlarımızı, mümkün olduğu kadar Türkçeleştirmek ve yabancı dillerden istilah almamak zarurî görünüyordu. Bu zaruret, daha çok eskiden kendini göstermiş, hatta (yeni lisan) cıların (tasfiyecî) adını verdiği dilciler tarafından, daha Bal'kan harbinden evvel, meselâ «müselles» yerine «üçlen» kullanılması teklif edilmişti.

Binaenaleyh Maarif Vekâletinin yeni terimleri, az çok tadil ile, bırakmış olmasını haklı görmelidir. Türkçemizi, ilmi ve felsefî fikirleri de idare edecek bir kuvvete vârdirmek için yeni yeni istilahları, bilhassa Türkçeden, bulmak lâzımdır.

Maarif işleri, diğer bütün memleket işleriyle mütesaniddir. Hepsinde de tenkid edilecek noktalar bulunabilir; fakat bunlardan bir kısmını ayırıp onlara ulu orta hücum etmekten, ne çıkar?

Size burada bir hikâye: Vaktile padişahın biri, bir ağasile kıyafet değiştirerek şehir içinde gezermiş. Gezmelerinden birinde bir kahveye uğramışlar. Kahvede bir adam «bu iş böyle mi olur, söyle mi olur?» gibi tenkidlerden sonra «ben padişah olsaydım, böyle yapardım, şöyle yapardım» demiş. Padişah yanında kine: «Şu adamı gördün mü? Ben gittikten sonra, bunu korkutmadan saraya getir», emrini vermiş ve kalkıp gitmiş.

Biraz sonra ağa, tenkidci adamın yanına sokulmuş, «üslûbu hakimane» ile onu kandırarak saraya götürmüş. Padişah, huzuruna çıkarılan adama iltifatlarında bulunmuş, «demin kahvede padişah olsaydım, şöyle yapar, böyle ederdim, diyordun. Haydi, seni padişah hyaptım, şu tahta otur da emret bakayım. Emirlerin hemen icra edilecektir.» demiş. Adamcağız, padişahın ibramı karşısında tahta oturmaktan başka çare bulamamış. Tahta oturmuş amma, başının üstünde mütemadiyen dönmekte olan asılı bir değirmen taşı görmüş. Bir türlü gözünü taştan ayıramaz, ha şimdi düşecek, ha şimdi düşecek diye korkusundan sesini çıkaramamış. O vakit padişah: «İşte biz bu taşın altında düşünüp emirlerimizi veriyoruz» demiş.

Devlet idaresi, bir değirmen taşından daha ağırdır ve bu taşın bağlandığı nazik ip de devletin malî kudretidir. Malî kudreti, memleketin bin bir müşkülünü görmeden ulu orta tenkide girilmek cidden büyük bir insafsızlıktır.

Tenkid olunacak hiç bir şey yok mudur? Yalnız maarif işlerimizde değil, bütün işlerimizde tenkid edilecek noktalar vardır ve bunları hüsnüniyetle tenkid etmek vatanî bir hizmet görmektir. Fakat tenkid edebilmek için evvelâ salâhiyet, sonra da hüsnüniyet ve kuvvet lâzımdır. Böyle yapılacak tenkidlerden kimse kocunmaz, bilâkis teşekkürle karşılanır.

Kâzım Nami Duru

Hâdiseler Karşısında

ŞUNDAN BUNDAN

— Şu gazetede ki havadis bak. Havadis bakan şaşırır: — Gözlerime inanmıyorum, acaba doğru mu? — Tabii doğru azim. — Hayır, mesele doğru olabilir. Fakat havadis nasıl cesaret edip yazdılar? — Neye? — İmtihar havadislerinin gazetelere yazılması yasak değil miydi? — Bu tarzda konuşanların başları üzerinden baktım. Gazetede ki başlığı gördüm: «Alman ceb kruvazörü intihar etti.»

— Belediye şehrin muhtelif yerlerine otomatik çöp kutuları koyduracakmış. Bu kutular çok şık ve çok güzelmışler.

— Desene insan içine çöp atamayacak. Lâfa karıştırm: — Size bir fıkrâ anlatayım! Dedim ve şu fıkrâyı anlattım: «Ev arayan biri, yeni yapılmış bir ev görmüş, kapısını çalmış. Kapıyı üstü başı, yüzü gözü kir içinde bir adam açmış, ev arayan: — Evi gezebilir miyim? — Demiş, kapıyı açan: — Hay hay gezdireyim! — Diyerek evi baştan aşağı gezdirmiş. Ev fevkalâde güzel, fevkalâde temizmiş.

— Biz İstanbul diyerek, Hollywooda gelmişiz. Burada bizim gibi şöyle böyle artistlere kim bakar ki! — Demişler ve bu yüzden gitmiş olacaktırlardı.

Domet Hulâsi

Bunları biliyor mu idiniz?

Sessiz piyano

Viyanalı bir musikişinas sessiz piyanoyu icad etmiştir. Bu piyano, piyano da ekzersiz yapan, piyano çalmayı öğrenenler için icad edilmiştir. Piyano nun sesini ancak piyanoya merbut kulaklıkları takanlar duyabiliyorlar. Başkalarının duymalarına imkân yoktur.

★

4000 senelik m'n mini hançer

İngilterede yapılan bir hafriyatta gayet küçük oyuncak denilebilecek bir hançer bulunmuştur. Hançer 4000 senelikdir. O zaman çocuklarımız, şimdi ki çocuklar gibi oyun oynamadıklarına kani olanlar, babalarının çocukları daha küçük yaşta harbe alıştırmak için bu küçük hançerle talim yaptıklarını iddia etmektedirler.

★

On beş milyonluk çek

Dünyada bu ana kadar imzalanmış olan çeklerin, en yüksek miktar paraya baliğ olanı meşhur Amerikalı milyarder Morgan'ın imzaladığı on beş milyon İngiliz liralık çekti. Milyarder, bu çek mukabilinde Kanadanın harb istikraz tahvillerinden satın almıştır.

★

En ağır çağlı

Taşınması en güç musiki aleti orgdur. Bir kilise orgu aşağı yukarı 10 metre yüksekliğinde ve 20 ton ağırlığında dır.

Bir köy aşkı

Bigadan Süheylâ imzasile bir mektub aldım, bu mektubu tek kelimesini dahi değiştirmeden size okutmak istiyorum, aynen diyor ki:

— «Kırk yaşım geçmiş bir köylü kızımı. Az çok okur yazarım ve güzelceyim. Biraz da mağrurca ve özgürlüyüm. Babam orta halli bir adamdır. Aile terbiyem iyidir. Şimdi ye kadar birçok taliblerim çıktı. Ben, üzümün çöpü var, armudun sapı var, cevizin kabı var derken kimseleri beğenmedim, kocasız kaldım.

Genç kızlık zamanında beni birçok yakışıklı köy delikanlıları istedi. Daha iyisini bulurum ümidile hiç birisine varamadım. Müstağni davrandığı günler, bir daha beni istemediler. İstenilirken gitmediğim için çok pişmanım. Emsallerimin üçer dörder çocuğu var.

Bunları gördükçe özeniyorum ve kendi müşkülpeşendliğim yüzünden bir yuva kuramadım çok üzülüyorum. Beni görenler kız değil kadın diyorlar. Çünkü ne de olsa genç kız-

lık teravetim kalmadı. Kadın şeklini aldım. Son günlerde bana ellilik erkekler talib olmağa başladı. Bunlara gitmeye de kalbim razı olmuyor. Siz ne dersiniz. Mezara kadar böyle bekâr kalayım mı Yoksa ihtiyarın birine varayım mı?»

★

Ben yurdun bilhassa İzmir ve Aydın muntakalarında birçok köylerini tanıyım; köylü kızlarımız arasında çok ince hisli, hattâ epeyce münevver kafalı olanları bulunduğunu da bilirim. Fakat «Süheylâ» imzasını kullanan okuyucum mazur görsün, yukarıda okuduğunuz mektubu bir köylü kıza, hattâ daha ileriyi gider söyleyeyim, bir kadın kaleminden çıkmış olabileceğine inanmıyorum. Bu itimadsızlığın muhtelif delilleri arasında bir tekini söyleyeyim: Bizim köylerde bir genç kızın 20, 25, 30 yaşını bırakmaz, hattâ 18 inci yaşına kadar dahi evde kaldığı vâki değildir, hâdisе yalnız şehirde görülür. Bu ise bir başka meseledir.

TEYZE

Intihar eden zirhlî

Almanyanın hâkim olmadığı denizlere, bilhassa bu kadar uzaklara münferid zirhlîlar göndermesi ve bunlardan faydalar umması aklın ereceği bir iş değildir

YAZAN

Emekli general H. Emîr Erkilet

"Son Posta,, nın askerî muharriri

Zirhlî intiharı Almanyada yeni bir şey değildir. Büyük Harbin sonunda mürettebatı ihtilâl eden 74 harb gemisinden mükrek Alman donanması İngilizler tarafından, mürettebatlarıyla birlikte, Scapavo'ya götürülmüştü. Fakat aynı mürettebat, ihtilâli dolayısıyla alkışlanacak yerde vatanın bütün deniz kuvvetlerini bizat kendi ellerile galib düşmana teslim etmiş olduklarını görünce akılları başlarına gelmiş ve hareketlerinin nasıl büyük bir ihanet olduğunu nihayet anlayarak gemileri İngilizlere teslim etmekte cümlesini batırmışlardır.

Sonra, 1939 harbinin başlangıcından beri, teslim olmak için kendi kendilerini batırmış olan Alman ticaret gemileri 17 yi bulmuşlardır. Geçen Çarşamba günü Montevideo açıklarında üç İngiliz kruvazörünün taarruzuna uğruyarak Uruguayın merkezine iltica eden mecbur kalan Admiral Graf Spee adlı Alman ceb zirhlîsine 20 yıldanberi intihar eden Alman harb ve ticaret gemileri kaflesine, Pazar akşamı, iltihak etmiş bulunmaktadır.

Admiral Graf Spee Alman ceb zirhlîsinin Montevideo muharebesindeki hareket tarzı kadar kendi kendini batırma keyfiyeti de bütün dünyada herkes tarafından merak ve münakaşa edilen bir hâdise olmuştur bu da pek tabiidir. Ancak bu meseleye temastan evvel günü tesbit etmiş olalım ki, bir harb gemisi harbetmek imkânlarını kaybettiği takdirde teslim olmaksızın kendini batırabilir. Bahusus Alman ceb zirhlîları gibi inşa tarzları Almanyaca mahrem kılması iltizam olunacak bir geminin velevki bitaraf bir devlete tesliminden içtinab olunması pek tabiidir. Bu itibarla Graf Spee'nin intiharında fazla taaccüb edilecek bir cihet yoktur. Bizce asıl taaccübe lâyık olan cihet Admiral Graf Spee'nin üç İngiliz kruvazörü tarafından harb ve hareket edemeyecek bir hale getirilmiş olmasıdır. Bundan başka Graf Spee'nin bu derece harab ve mutazarır olmasına mukabil onun geçen Çarşamba günü Rio de la Plata nehri ağzında çarpıştığı Exeter İngiliz ağır kruvazörünün

dün, Montevideo'nun 1200 mil cunubunda bulunan Falkland İngiliz adalarındaki deniz üssüne varabilmiş olması Montevideo deniz muharebesinin Alman zirhlîsine bakımdan ne kadar gayri müsaad şartlarda cereyan etmiş olduğunu gösterir. Elhasıl Montevideo deniz muharebesi küçük bir deniz savaşı olmasına rağmen gitgide daha çok enteresan ve meraklı safhalar arz etmektedir.

Bu deniz muharebesinin hakiki tafsilâtına tamamen vâkıf olacağımız zaman şimdi duyduğumuz hayretlerden belki daha fazlasına maruz kalacağız - mızı tahmin ediyoruz. Muharebeye dair şimdilik teraşşuh eden bazı tafsilâtta öğrendiğimiz cihet Graf Spee'nin daha Exeter'le yaptığı muharebe esnasında kendini sislemeğe mecbur olması ve bu sislemeye istifade eden Achilles ve Ajax hafif kruvazörlerinin Alman ceb zirhlîsine fevkalâde fazla (1,5 mil?) yaklaşarak onu iki yanından pek yakın bir top ateşine tutabilmiş olmalarıdır. Söyle ki; ceb zirhlîsine etrafındaki sis tabakasına kendine büyük bir sürat ve meharetle yaklaşan kruvazörleri göremiyor, fakat zirhlî kruvazörlere hedef oluyordu. Elhasıl Montevideo deniz muharebesi küçük lûhüne rağmen birinci derecede meraklı ve faydalı bir deniz savaşı şöretini muhafaza edecektir.

Graf Spee'nin intiharı meselesine tekrar avdet edersek görürüz ki evvelâ bu zirhlî öyle 75 saatte tamir edilemeyecek bir vaziyete düşmüştür. Hukuku düvel icabı bu zirhlî Montevideo'da ne topları ve ne de taret vesaire harb malzeme ve vasıtalarını tamir edemedi. Muharib bir devlet zirhlîsine bitaraf bir limanda müsaade edilebilecek tamirat onun betekar denize açılabilmesince yarıyacak kadardır. Graf Spee, Montevideo limanına Çarşamba günü akşam varıp Pazar akşamı kendini batırmış olmasına göre burada üç gün kalmıştır ve eğer yaraları hafif olsaydı bu müddet tamirata kâfi gelebilirdi. Bundan başka Graf Spee'nin fevkalâde zararlara uğruyarak harbe devam edemeyecek bir hale geldiğini gösteren en bariz delil bizzat onun Monte-

video'ya iltica etmiş olmasıdır. Eğer böyle olmasaydı İngiliz kruvazörlerini batırmaya kadar veyahud harb devam haric kılınca kadar harbe devam etmesi iktiza ederdi; gece buna mâni değildir.

Graf Spee'nin İngiliz kruvazörleriyle tutuştuğu muharebe neticesinde Montevideo'ya iltica etmiyerek vaktile Emden, Alman kruvazörünün yaptığı gibi, batıncıya kadar harbe devam etmesi lâzım gelirdi iddiasına gelince filvaki Graf Spee'nin makinesile topları işlediği müddetçe harbe devam etmesi iktiza ederdi; hem de karşısında ki harb gemilerinin sayısı üç olmasına rağmen bunlar teslimat itibarile onun dununda idiler. Fakat onun Montevideo'ya ilticası ve sonra da intiharı kat'î surette gösteriyor ki muharebe esnasında harbe devam edemeyecek kadar harab olmuştur. Bu da, İngiliz filotilâsinin muvaffakiyetinin büyüklüğü nü gösterir.

Graf Spee'nin ziyâ şimdide kadar batırıldığı yalnız (9) ticaret gemisine tekabül eder mi, etmez mi meselesi Almanların bileceği bir iştir. Yalnız aklı gelir ki Almanyanın kuvvetli olduğu kara harbini bırakarak müttefiklere nazaran zayıf bulunduğu denizlerde harbe girişmesi tamamen ters bir iş - tir. İngiliz ablukasına karşı Almanyanın denizaltı, uçak ve mayınle harbetmesine birşey denemez, fakat hâkim olmadığı denizlere ve bilhassa bu kadar uzaklara münferid zirhlîlar göndermesi ve bunlardan faydalar umması aklın ereceği bir iş değildir. Almanyada bu fikirde devam ettikçe daha birçok gemilerini biraz da şöretle beraber kaybetmeğe mahkûm olacaktır.

H. E. Erkilet

Kitab tetkik komisyonu toplandı

Orta okul ve liselerde okutulan türkçe ve edebiyat kitaplarının tetkik etmekte olan edebiyat muallimlerinden müteşekkil komisyon, dün de öğleden sonra İstanbul Kız Lisesinde toplanarak çalışmalarına devam etmiştir.

Dünkü toplantıda son çalışmalar hakkında Vekâlete gönderilmek üzere bir rapor hazırlanmıştır.

Almanya ve Holânda

Almanların Holânda'ya işgale hazırlanmalarına niçin ihtimal verilemez?

Ajanslar Almanların Holânda hududunda külliye miktarında tahşidat yaptıklarını haber veriyorlar. Buna rağmen Almanya Umumi Harbde olduğu gibi bu harbde de Holânda'ya hücum etmeyecektir. Bunun sebepleri tamamen ticarî ve iktisadidir.

Holânda abluka altında bulunan Almanyanın deniz aşırı memleketlerle ticaretine vasıta olur. Holândalılar kendi hesaplarına sipariş ettikleri pamuk, yün, kauçuk gibi Almanyanın Avrupadan temin edemediği iptidai maddeleri, Almanyaya satarlar, Almanyadan ithal ettikleri menşei kolaylıkla tayin edilemeyecek bazı mamul maddeleri de deniz aşırı memleketlere ihraç ederler.

Umumi Harbde İngilizler, Holânda'nın sulh zamanında ithal ettiği iptidai maddelerin miktarını tecavüz etmemesini istemişlerse de, bunun kontrolü çok müşkül olmuştur.

Holânda'nın ticaret vasıtası olmak hizmetinden başka, Almanyaya doğrudan doğruya serbest döviz temin etmek hususunda da büyük yardımı vardır.

Eylüde başlayan harb Holânda'nın İngiltere ve Fransa ile ticaretine çok fena tesir etmiştir. Bu memleketin İngiltereden ithalâtı yüzde kırk ve Fransada yüzde altmış nisbetinde azalmıştır. Almanyadan ithalâtı ise % 6 nisbetinde küçük bir tenezzül göstermiştir.

1939 senesi ilk sekiz ayı içinde Holânda'nın muhtelif memleketlerle ticareti şudur:

	İthalât	İhracat	
Almanya	215	99	Milyon florin
			(1 florin 69 kuruştur)
İngiltere	82	169	Milyon florin
Fransa	57	41	" "
Polonya	20	10	" "
Rusya	9	14	" "

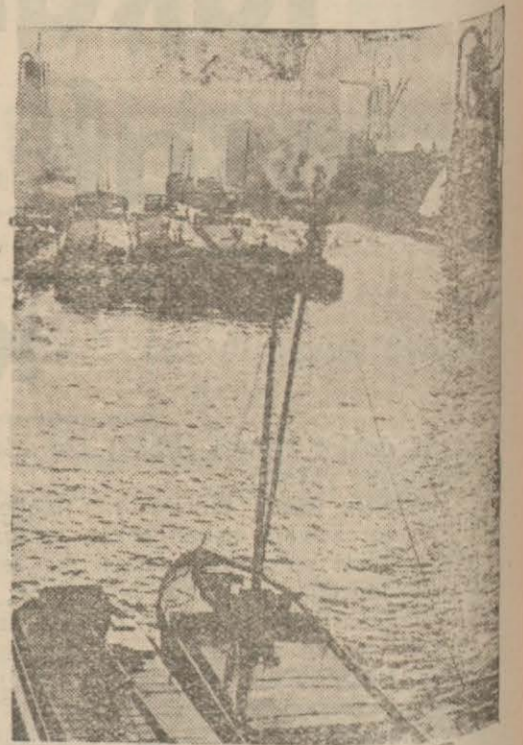
Almanya Holânda'ya sekiz ayda 116 milyon florinlik (80 milyon Türk lirası) aldığından fazla mal satmıştır ve bunların bedelini serbest döviz olarak tahsil etmiştir.

Bir senelik bir müddet hesaplanırsa Almanyanın Holânda'ya 200 milyon florinlik bir ihracat fazlası temin ettiği anlaşılır. Bu miktarın ehemmiyetini anlamak için umum Türk ihracatının 1938 senesinde 145 milyon liraya balığ olduğunu hatırlamak kâfidir.

Almanlar Holânda'ya işgal etmekle en kuvvetli malî ve iktisadî bir yardımı kaybetmiş olacaktırlar. Holânda işgal altına girince, İngiliz ablukasına dahil olacak, haricî ticareti duracaktır.

Holânda Almanyaya daha başka ve geniş sahalarda da yardım etmektedir.

Holânda ihracatının % 24 ü zirafî iptidai maddeler, hayvan ve balıkçılık mahsulleridir. % 22 i doğrudan doğruya gıda maddeleridir.

Rotterdam limanından bir görünüş
Mayn tehlikesile İngiliz - Holânda ticareti azalınca, Holândalılar komşularıyla Almanlarla ticarete mecbur kalmışlardır. Almanların mütemediyen Holânda vapurlarını batırmalarının sebebi bu şekilde de izah olunabilir.

Geçen sene Almanlar ithal ettikleri 3.640.000 ton rafine petrolün 1.530.000 tonunu Holânda vasıtasıyla temin etmişlerdir. Almanlar harb dolayısıyla balın avını yapamayacaklarından, her sene ihtiyaçları olan 100.000 ton balına yetim da gene Holânda sayesinde temine şaşıyorlardır. Holânda harbe girerse bu faydaların hiç biri temin edilemez. Hâlâlsa ticarî ve iktisadî sebeplerden dolayı Almanyaya, Umumi Harbde olduğu gibi, bu harbde de Holânda'yı tamamen serbest bırakacaktır. Almanların Holânda hududunda tahşidat yaptıkları havadiserlerine gelince bunun, Holândalılar tarafından arzusunun tevellüd ettiği tabii olarak görülebilir.

Vehbi Belâ

Zeytincilik kanununa ek nizamname

Ziraat Vekâleti, zeytincilik kanununa ek olarak bir nizamname hazırlamıştır. Ziraat Vekâleti bu nizamname hakkında fikirlerini almak üzere muhtelif mntakalardaki zeytincilik mütehassıslarını Ankaraya çağırmasıdır. Yeni nizamname yakında Devlet Şûrasının tasdikinden sonra tatbik mevkîine konulacaktır.

Ziraat Vekâleti bu nizamname ile yurdun her yerinde yabancı zeytin sahalarının tahdid ve tesbit edecek köylüye dağıtacak, köylüler bunları almalı ve milyonlarca deli zeytin ağaçları kabili istifade bir hale getirilecektir. Yabancı zeytin sahaları taraksız köylüye parasız olarak verilecek ve tapu ile mal edilecektir.

— Haşşöyle, insafılı davranmıyorsunuz; barı insafılı konuş...

— Neden insafılı davranmıyormuşum? — Ayol; benim pijamalık 240 kuruş ya tutar, ya tutmaz; senin ropluk dediğin nesne 1500 kuruştan noksansa o zaman söyle...

Az kalsın, güllüşmeler arasında, mevzu kaybolacaktı. Bereket versin ki kadın, başka bir kadın için aleyhte konuşmağı unutmaz. Bu sebeble bay direktörün karısı devam etti:

— Ben kumaş alırken tezgâhtar «şuna da baksanıza bayan; biraz evvel Bayan Ferhunde Sevgi iki ropluk birden kestirdi» dedi. Fiatını sordum: Metresi 14 lira.. Bir öğretmenin sırtına metresi 14 lira kumaş pek dar gelir; öğretmenlikten istifa eden varidatsız bir kıza ise hiç gelmemesi lâzım; hayret ettim.

Galiba hayretimi yüzümden izhar etmiş olacağım ki tezgâhtar izahat vermek lüzumunu duydu. «Biraz pahalıdır bayan amma cidden enfes kumaş, malûm a; Bayan Ferhunde artık zenginleşti». «Nereden zenginleşti» dedim; «haberniz yok mu efendim; dedi, bugün kâğıdları bile asıldı. Bayan Ferhunde Bay Danışle evleniyor...

Gördünüz mü kâfir kıızı? Nihayet dediğini yaptı yavrum...

Kültür direktörü bu fırsatı da kaçırmadı:

— Şimdi eski âmiri sıfatile kendisine

"Son Posta"nın tefriksası: 35

BEN ÖLDÜRMEDİM

müracaat ederek konağın vekilharçlığı - nı istemeliyim.

Karısı hayretle sordu:

— Neden?..

— Neden olacak hanımcağım; aylığı çekeriz; günlük mübayaattan beş on kuruş hisse ayırırız; eh bayramda seyranda bahşış te çıkar; sayesinde biz de şu dünyada iki odalı bir ev sahibiz oluruz. Aksi takdirde kira evinde vefatımız mukadder ve mukarrerdir.

— Ciddî mi söylüyorsunuz Allah aşkı - na?..

— Tabii ciddî karıcığım; bundan daha ciddî ne olabilir?. Düşün bayan, kürei arz üzerinde bizim de iki odalı bir evimiz olacak. Bütün bizim gibi olan arkadaşlar bize gıpta ile, hattâ hasedle bakarak «kültür direktörleri zengin insanlar; dün ya umurlarında değil; koskoca evleri var» diyecekler. Bakkalın, kasabın, manî faturacının yanında, hattâ Emlâk Ban -

kasında itibarımız olacak. «Bizi göstere - rek» bu züğürt adamlarla bunlara ben - ziyen kiracı makulesi kesen biz ne söy - lersek «evet efendim» demek mecburi - yetini duyacaklar.

— O neden .

— Mal sahibiyiz be hatun! «Bize hi - taben» ne olacak; dedesi ressam, babası muharrir, kocası öğretmen.. Mal sahibi ne demektir anlamaz ki...

Biz kahkahayı basınca, bayan iş an - hyarak müsterih oldu. Yoksa kültür di - rektörüne epeyce çıkışmağa hazırlandığı halinden belliydi.

★

Artık her gün parkta buluşuyor ve kâh yürüyerek, kâh yan yana kanapelerden birisine oturarak konuşuyoruz. Neclâ beni seviyor; ben de bütün varlığımla ona tapınıyorum. Bu münasebettimiz, resmî bir kur halinde, alenen devam ediyor.

Kimseden saklıyacak ve saklanacak bir suçumuz yok.

Her türlü dedikodu ihtimalini düğü - nerek keyfiyetten kültür direktörünü de şahsen haberdar ettim. Hayretle başını kaldıracak:

— Nasıl; dedi; Bayan Neclâyâ kur mu yapıyorsunuz? Babasının haberi var mı? — Bilmiyorum efendim. Yalnız Neclâ «ben babama söyledim» dedi.

— Aman yahul. Bekârlaşmanın bir yo - lunu bulan yok mu?. Bu sene muallim - lerin yıldızı keçi burcundan galiba Teke burcuna intikal etti. Ferhunde sevgi ba - basını vuruyor, sen kızını.. gelin, damad - ı artık müstereken Danış Beyi kuyruk yağı gibi sızdırıyorsunuz. Senin istifaya ni - yetin yok mu?.

Ciddiyetle cevap verdim:

— Ben evlenirsem Bayan Neclâ ile ev - leneceğim; babasının servetile değil üs - tadım..

— O da aynı yola çıkar. Ben lâf diler - mem.. zengin komşunun yedi mahalleye - faydası olurmuş...

— İstirham ederim bay direktör...

— Zararı yok, senin dediğin olsun...

İşi nasıl becerledin anlat bakalım...

Direktöre ne Lizbet Zaydeden...

Ferhunde Sevgiden, ne de Lizbet Zay -

delle Neclâ arasındaki tam müşaheret...

ten bahsetmedim; sadece:

— Anlaştık efendim, yekdiğerimiz...

beğeniyoruz.

Demekle iktifa ettim.

★

— Babamın yaptığını işittin mi Hâ -

met?..

Yüzünden keder fıskıran sevgilim...

parkta, kanapeye oturttum; bir şeyden...

haberdar değilmişim gibi sordum:

— Ne var canımın içi; bir şey mi yap -

mış?..

— Daha ne yapsın iki gözüm; evleni -

yor...

— Evleniyor mu, kiminle?.

— Düşün akşamı Halkevinde bize çı -

kin, çirkin bakan bir kadın yok muydu?

— Evet; Ferhunde Sevgi!..

— İşte onunla...

Neclâ ağlamağa başladı. O, küçükten...

ipek mendilile göz yaşlarını dilerek...

ziyetini yabancı nazarlardan saklama -

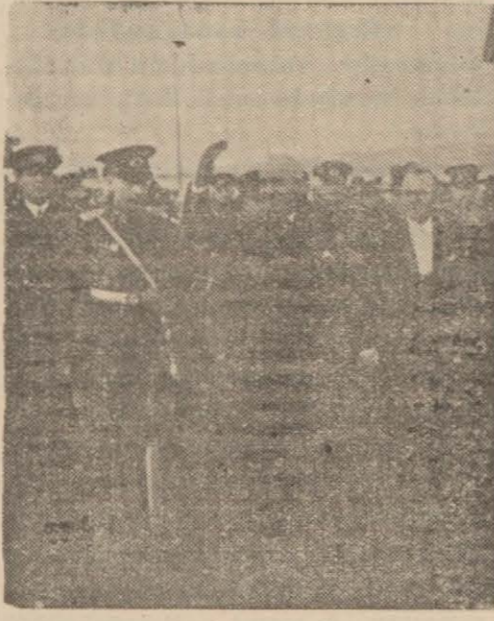
ğa çalışırken.

(Arkası var)

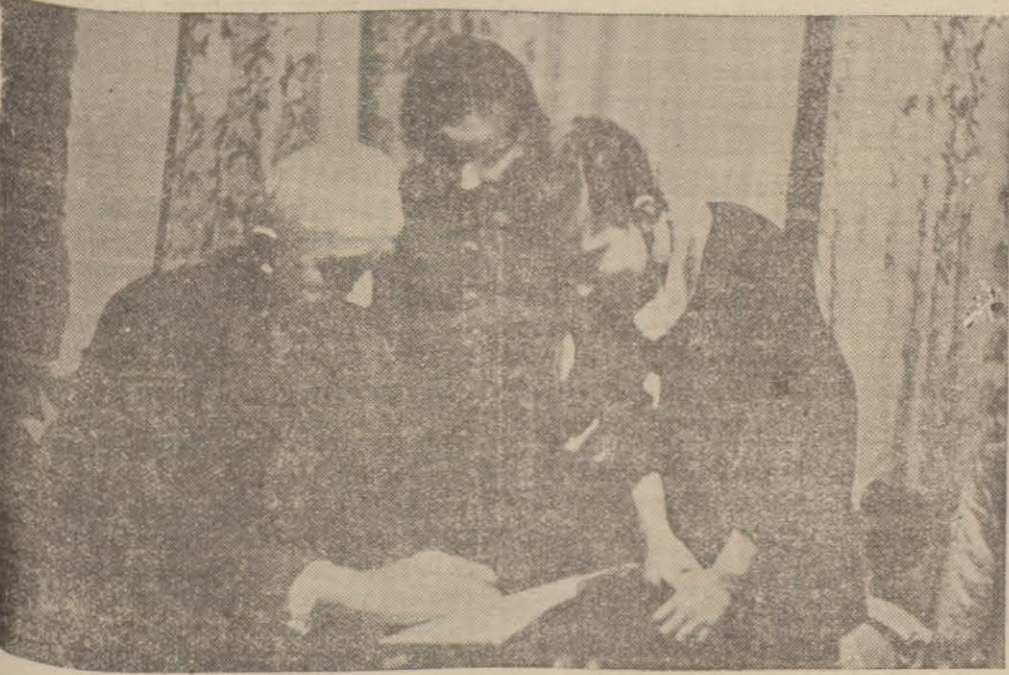
Millî Şefin Erzurum seyahatinden intibalar

Erzurumda İnhisariar binasında köylülerle konuşma

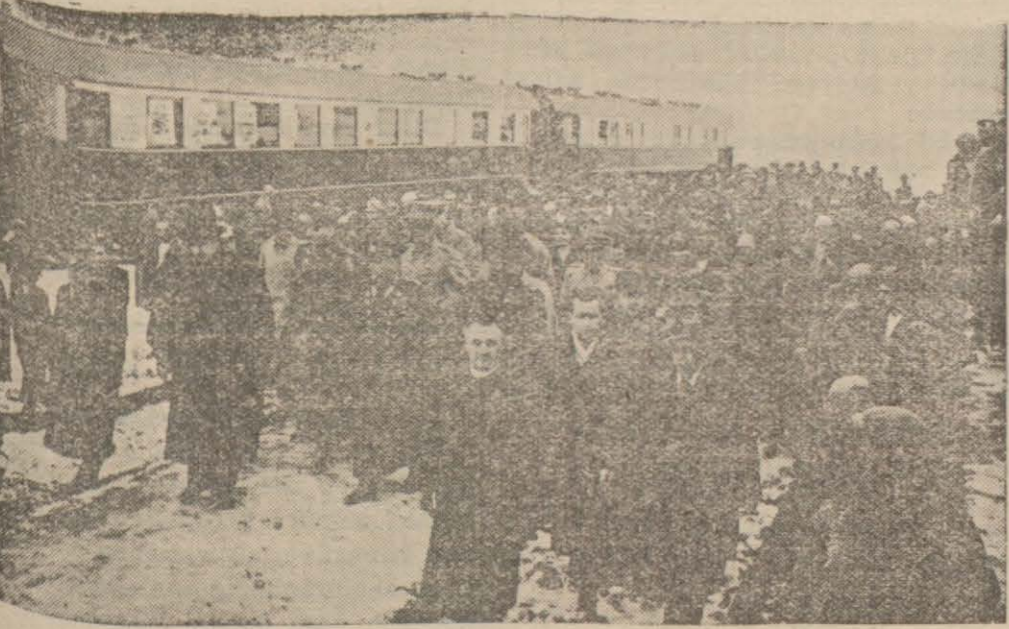
Erzincanda halkın tezahüratına mukabele

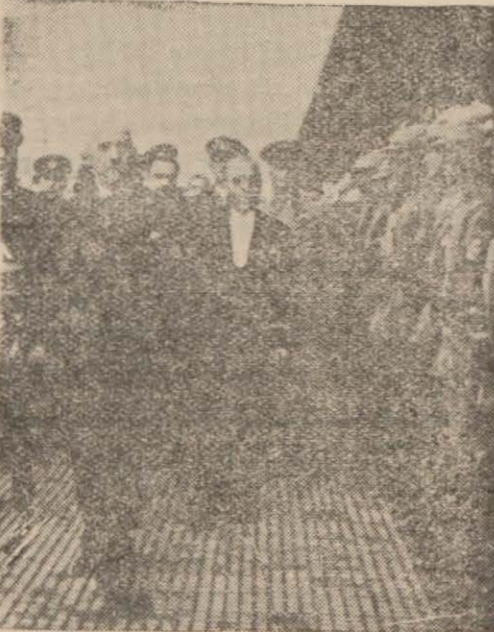
Bir Erzurum evinde çocukları imtihan

Divrikte

Aşkalede istikbal

Erzincan istasyonunda askeri teftiş

İhç istasyonunda ihtiyar kadınlarla görüşme

Erzurumda kar altında bir gezinti

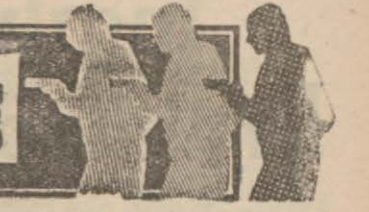
Sivasta istikbal

Erzurumda vali izahat verirken

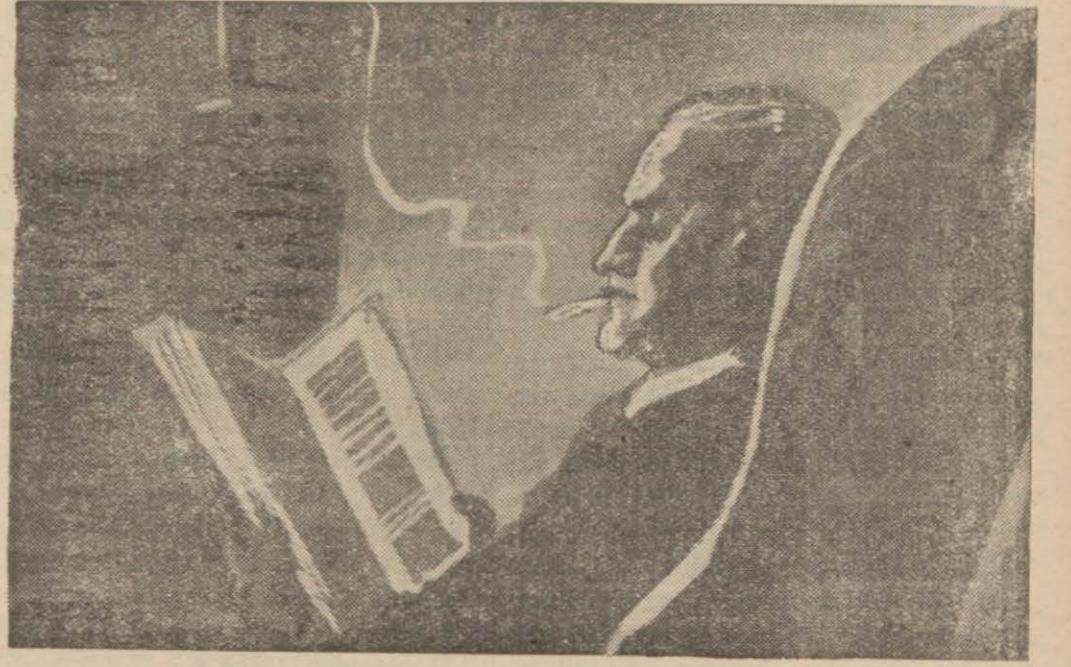
«Son Posta» nun zabıta romanı: 26

ZEHİRLİ GÖLGE

Yazan: CEVAD FEHMİ

“Gece saat 11 de!”

Kitaplar ve sigara dumanları arasında (Yarınki tefrikadan)

İki sene evveli hatırlayınız. İzdıvacı - nızın senei devriyesinde bir gece koca - nızla baş başa yemek yedikten sonra ya - tak odanıza çıktınız. Orada kocanız üstü yaldızlı kadife kaplı bir mahfaza için - den platin bir gerdanlık çıkararak boy - nunuza taktı. Yalnız beş dakika boynu - nuzda duran bu gerdanlığın ucunda ma - vi elmas parıkiyordu. Bundan 10 ay ev - vel de kocanız bir gece dostu olan meş - hur bir kuyumcuyu evine davet etti ve kırmızı mahfaza tekrar meydana çıktı. Bu sahnede siz de hazır bulunuyordunuz. Görüyorsunuz ya mavi elmadan haberdar olduğunuzu isbata muktedirim. Bir aralık Raif Beyden kardeşine intikal e - den bu elmas sonra ne oldu?

Dün gece Gardenbarda sizi biraz korkuttum. Beni affedin. Emin olun öldür - mek isteseydim, bunun için ufak bir taz - yik kâfi gelecekti. Bu hareketimin ga - yeleri müteaddid olmakla beraber, size kuvvetimi ve iktidarımı da göstermek istiyordum. Nitekim hâdiseden sonra beni değil, izimi bile bulamadılar. Tekrar e - diyorum, Gardenbar hâdisesinden iki saat evvel Yeşilköyde cereyan eden hâdiseyi düşündünüz ve bana mukavemetten vaz - geçtiniz.

Her şeyi anlatacaksınız. Yarın akşam ziyaretinize geleceğim. Telâşlanmayın. Bana karşı samimi hareket ettikten ve talimatımı dinledikten sonra korkmaya se - beb yok. Size karşı hiç bir kötü niyet beslemiyorum.

Şimdi talimatımı dinleyiniz!

Yarın gece 11 de geleceğim.

1 — Evin içinde sizden başka kimse bulunmayacak. Aşçı ve hizmetçiyi sava - caksınız. Hastabakıcıyı da artık gönde - rin. Sırtınızdaki yara tıbbi takayyüdata lüzum göstermeyen bir çizikten ibarettir.

2 — Bu mektubu okur okumaz yarı - nız, parçalarını da yakınız.

3 — Sakın zabıtaya malûmat verme - yin, bütün işleri altüst edersiniz. Beni yakalayamazlar, fakat buna mukabil in - tikamım müthiş olur.

4 — Beni aydınlıkta beklemeye lüzum yok. Saat 10 da evin bütün elektrikliğini söndürün. Salona girin ve oturun. Ben gellince lâmbaları yakarım!

5 — Gerek gündüz, gerek gece nazarı dikkati celbedecek hiç bir harekette bu - lunmayın. Her şey alelâde zamanlarda olduğu gibi cereyan etmelidir.

6 — Alt katın bütün pencereleri açık bulundurulacaktır. Beni bekliyeceğiniz müddet zarfında üşümek için kahnce bir elbise giyebilirsiniz.

Yarın geceye kadar Allaha ısmarladık. Hürmetlerimi lütfen kabul ediniz, ma - dam.

Vasko de Goma

Haşiye: — Bu mektubu Necdet Beyin odasında yazıyorum. Aldığım malûmata göre tevkif edilen bu delikanlı polisin e - linden kaçmış. Niyetimin ne olduğunu bilmiyorum amma, kendisine sıra gelin - ciye kadar benimle uğraşmaktan vazgeç - sin. Şayed haber göndermek imkânını bulursanız nasihat edin. Beni lüzumsuz bir cinayete sevketmesin!

★

Mektubun okunması bitince birbiri - mize baktık. Serkomiserin çehresinde iflâs eden bir kanaatin doğurduğu inki - sar ve ümitsizlik bütün vuzuhile oku - nuyordu.

Cinayet masası şefinin artık Lizbonlu elektrik mühendisinin vücudüne inandı - ğı anlaşılıyordu. Mektubu tetkike devam eden Ridvan Sadullah:

— Acayib! diye söylendi. Bu (S) harf - leri de ne demek oluyor?

Hakkikaten mektubun altında, haşiye - den sonra bir kenarda yan yana birçok (S) harfleri görülüyordu. Mektubu bitiren adam, son satıra geldikten sonra sa - tur değiştiren mekanizmayı işletmiş, bunu müteakib (S) harfinin tuşuna üstüste birçok defalar vurmuştu. Bunun mana - sını hiç birimiz anlamadık.

Ridvan Sadullah:

— Haydi aşağı inelim! dedi. Leylâ Ha - nımın genç kızı dinlemeliyiz.

Leylâ Hanımın Neclâyı salonunda aynı kanape üstünde yan yana ve elele bul - duk. İkisi de hâlâ geçirdikleri heyeca - nın tesiri altında idiler. Çehreleri bembeyazdı ve gözleri korkudan büyümüşü.

Ridvan Sadullah gülerak:

— Geçmiş olsun, dedi. Çok korktunuz, değil mi? Haklısınız! Herifi gördünüz mü?

Genç kız atıldı:

— Ben gördüm.

— O halde lütfen bize işi baştan anla - tınız?

— Anlatılacak o kadar fazla bir şey yok. Saat 10 da yattık, bir müddet uyu - yamadım. Sonra dalmışım. Birden bir gürültü ile uyandım.

— Nasıl bir gürültü idi bu?..

— Sanki benim odamın duvarı vuru - luyordu. Kalktım, arkama bir şey geçir - dim, merakla koridora çıktım. Necdetin odasında aydınlık vardı ve camda bir er - kek başının gölgesi görünüyordu.

— Bu gölge kimildiyor mu idi?

— Hayır.

— Odada hiç bir gürültü yok mu idi?

— Vardı. Makinenin gürültüsü işiti - liyordu. Adam yazı yazıyordu.

— Affediniz, hikâyenize devamı mâni oluyorum amma bir nokta daha soraca - ğım. Adam yazı yazıyordu, dediniz. Siz makine ile yazı yazar mısınız?

— Biraz...

— O halde sualime cevap verebilirsi - niz. Tuşlara vurulan darbeler satır ke - sip diğer satıra geçmek için yapıldığı ve - ya aynı harfin üzerine vurulduğu zaman olduğu gibi muttarid ve seri şekilde mi idi, yoksa kelime yazarken olduğu gibi gayri muntazam mı?

— Evet hakkınız var, ses muttarid ve seri idi.

— Âlâ, şimdi hikâyenize devam edi - niz.

— Kapı aralıktı, korkuyordum. Fakat doğrusunu isterseniz merakım korku - ma galib geliyordu. Bu hissini tesiri altın - da âdeta gayri şuurî denebilecek bir şe - kilde kapıyı hafifçe biraz daha içerisi gö - rünebilecek şekilde ittim. Masa başında bir adam vardı, dimdik oturmuş, maki - neye bakıyordu.

— Eşkâli nasıldı?

— Matruştü. Heyecandan fazla bir şey farkedemedim. Yalnız açık sarı renkteki saçları nazarı dikkatimi celbetti.

— Kapıyı ittiniz. Bu hareket gürültü çıkarmadı mı?

— Pek az.

— Adam duymadı mı?

(Arkası var)

İngilizler bir Alman kruvazörünü de batırdılar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

nasında üç İngiliz gemisinde vukubulan insan zayıflarının mecmuu kat'i olarak göyle tesbit edilmiştir. 72 ölü ve 31 yaralı.

Faciannın hikâyesi

Montevideo, 18 (A.A.) — Graf Speenin intiharı tarihini en dramatik sahnelerinden biri olmuştur:

Gemi demir alıyordu. Kalabalık halk kütləsi limanı Punta de L'esteyi ve sahilleri doldurmuştu. Gökte Uruguay ve Arjantin tayyareleri uçuyordu. Uruguay harb gemileri Panamerika mıntakasının hududuna doğru ilerliyorlardı.

Graf Spee son dakikada karaya 31 yaralı çıkardı. Yaralılarından biri hasta arabasına biperken Graf Speeye döndü ve gözleri yaşla dolu olduğu halde auf wiedersehen «gene görüşelim» diye bağırdı. Diğer bir yaralının elinde küçük bir Noel ağacı görülüyordu. İki Alman zabiti de ceb kruvazöründen çıkmıştı. Bunların acele bir taksiye binerek meçhul bir istikamete hareket ettikleri görüldü. Bütün tamir ve oksijen makinelelerinin mürettebat ve işçileri henüz Graf Speeye bağlı bulunan bir vapura nakledildiler.

Halk gözlerle yaklaşmakta olan bir Alman tayyaresini takip ediyordu. İngiliz avcı tayyarelerinin bu Alman tayyaresine doğru ilerlediği görüldü. Aynı zamanda Uruguay sahil bataryaları ateş açtı. Alman tayyaresi uzaklaştı ve bulutlar arasında kayboldu.

Nihayet Graf Spee demir aldı. Arkasında «Tacoma» olduğu halde yavaş yavaş koydan inmeğe başladı. Sahilde büyük bir gürültü başladı. Almanların leh ve aleyhinde sesler yükseliyordu. Biraz sonra ceb kruvazörünün yanındaki «Tacoma» ile birlikte kara suları hududuna vardığı ve bu hududda Arjantin ve İngiliz harb gemilerinin seri hareketlerde bulunduğuydu.

Graf Spee doğu-cenuba doğru ilerledi. Direkte büyük amiralik bayrağı dalgalanıyordu. Biraz sonra kruvazör gözden uzak bulunuyordu.

Saat 20 yi 3 dakika geçe, Montevideo radyosu şu haberi veriyordu: «Graf Spee kendi mürettebatı tarafından batırılmıştır.»

Birkaç dakika sonra Alman elçiliği şunu bildiriyordu: Graf Speenin kumandanı Langsdorff gemisini terketmek istemiyerek boğulmuştur.»

D. N. B. ajansı da resmen şu tebliği neşretti:

Uruguay hükümeti, Graf Speenin tamiri için lazım olan müddeti vermektan imtina etmiş ve bu sebeble Graf Speenin kumandanı Panamerika bölgesi hududunda gemisini batırmağa karar vermiştir.

Diğer taraftan öğrenildiğine göre, kumandan Langsdorff, hareketinden evvel, Montevideodaki Alman elçisine uzun bir mektub göndererek Uruguay hükümetini, zirhlının taminine kâfi derecede protesto etmiştir. Kumandan, bu mektubunda, 72 saatlik mühletin değil geminin harb yapacak vaziyete. fakat hattâ denize tahammül edebilecek bir hale getirilmesine bile kâfi olmadığını söylemiştir. Uruguay makamlarının bu hattı hareketi ve diğer taraftan kendisine mevdu bin kişinin hayatını mes'uliyeti karşısında, kumandan, tayfanın hayatını kurtarmağa ve protesto makamında da Graf Speeyi batırmağa karar verdiğini bildirmiştir.

Montevideodaki İngiliz orta elçisi Drake, hâdiseye bizzat şahid olduğunu bildirmiştir. Graf Spee mahalli saatle tam 19 u 55 geçe güneş ufukta kaybolurken müthiş bir infilaktan sonra batmıştır. İnfilâk vukubulduğu anda gemi mürettebatın bindiği sandallardan 2 mil mesafede bulunuyordu.

Geminin içinde her tarafa petrol döküldüğü için seri bir yangın başlamış ve bütün Montevideo Okyanusun bu noktasında yükselen muazzam alev sütunlarını seyretmiştir.

Kumandan da hayatta

Montevideo, 18 (A.A.) — Arjantin kruvazörü «Libertad»ın bir tahliye sandalı Admiral Graf Speenin kumandanını ve zabitanlarını kurtarmıştır.

Montevideo, 18 (A.A.) — Alman petrol gemisi «Tacoma» Graf Speenin

tahliye sandallarına atılan mürettebatını toplamıştır.

Limana mensub birçok hizmet vapurları kurtarma işine yardım için harekete geçmişlerdir.

Uruguay ne diyor?

Montevideo, 18 (A.A.) — Graf Speenin, tam Montevideoya girerken ekser zaman demir atıkları yerde kendisini batırması Montevideoda şiddetli bir infial uyandırmıştır. Graf Speenin enkazı, limanda seyrisefai ni müşkülleştirecektir. Bu enkaz, ancak dinamitle yapılacak uzun bir ameliyattan sonra kalkabilecektir.

Uruguay hükümeti, tamirat için lüzumlu mühletini vermiş olduğu kanaatinde dir.

Sanıldığına göre, Uruguay ile Almanya arasında bu meseleden dolayı bir hâdiseye çıkacaktır. Filhakika, Alman gemisinin Berlin'den gelen emir üzerine batırıldığı tahmin olunmaktadır.

Protesto

Montevideo, 18 (A.A.) — Almanya orta elçisi, beynelmilel hak ve teamüller nakzedilerek Graf Speeye yeniden denize açılacak vaziyete girmesi için lüzumlu olan müddetin verilmemesini protesto eden bir notayı hükümeti namına Guaniye tevdi etmiştir.

Batırma emri için ve nasıl verildi?

Londra 18 (A.A.) — Reuter Ajansının Amsterdam muhabiri, Hitlerin bahriye rüesası ve bahriye mütehasıslarıla saatlere müzakere eden sonra, Graf Speeyi batırma emri verdiğini bildirmiştir. Graf Speenin etrafını kuşatan demir çemberi kırmağa, Alman hayatlarını korumak üzere, imkân nisbetinde mahdud mürettebatla te-sebbüs etmesi imkânı tetkik edilmiş ise de, deniz mütehasısları, İngilizlerin gemiyi ellerine geçirmelerine meydan bırakıldığı takdirde pek çok dakik âlet ve edevatın ve ceb zirhlılarında bulunan inşaata müteallik bir çok teferrüatın sırrını öğrenmiş olabilecek mahzuru üzerinde ısrar etmişlerdir.

Mürettebat tevkif edildi

Newyork 18 (A.A.) — New York Times gazetesinin Montevideo muhabiri, «Tacoma» gemisi süvarisini, icab eden resmi muamele-i ikmal etmeden, gemisile birlikte, habersizce limandan çıktığı için tevkif edildiğini bildirmiştir. Graf Spee'nin «Tacoma» ya aktarma edilen sübayları ve efradı da tevkif edilmiştir.

Münakaşalar

Londra 18 (A.A.) — Resmî İngiliz mehafilinde beyan olunduğuna göre, eğer Alman Graf Spee'nin Montevideoda tevkifine katılmış olsalardı harbden sonra onu tekrar ele geçirebilirlerdi. Bu geminin batırılma emri Berlin'den ve görünüşe nazaran Hitler tarafından verilmiş olmasına nazar, Almanya harbi kazanacağına kâfi delildir.

Newyork 18 — New York Times, Graf Spee'nin Montevideo imamına girdiği zaman ciddi surette yara almış bulunmadığı yolundaki iddiayı münakaşa etmektedir. Gazete şöyle diyor: Gemi ya hasara uğramıştı, ve binaenaleyh İngiliz topçuları mükemmel topçudur, yahud hasara uğramamıştı, o takdirde Alman bahriyecileri cesur değillerdir. Fakat, Graf Spee hasara uğramıştır.

İngiliz gazetelerinin neşriyatı

Londra 18 (A.A.) — Bu sabahki gazeteler Graf Spee'nin akıbetini büyük harflerle bildirmekte ve başlıca tefsirlerini bu mevzu tahsis etmektedirler.

İngiliz gazeteleri bu akıbeti umumiyetle «hicabâvers» adanmakta ve bu mü-nasebetle, hezimete uğrayan 74 Alman harb gemisinin kumandanları tarafından İngiltereye teslim edilmeyerek batırıldığı Seapalcev hâdisesini hatırlatmaktadır.

Matbuat, Graf Spee kumandanının hattı hareketini, geçenlerde kurtulmak ümidi olmadığını halde batırmağa kadar şerefli bir muharebede bulunan İngilterenin Rawalpindi vapuru mürettebatının hattı hareketiyle mukayese etmektedir.

Keza İngiliz mahfelleri hafif, fakat kuvvetli bir gemi olan Emden kruvazörünün 1914 yılı başlarında harbden kaçmıyarak batıldığını da hatırlatmaktadır.

Diğer taraftan Londrada, Graf Spee hâdisesinin İngiliz bahriyecilerinin kahramanlık ve meharretlerine parlak bir delil olduğu kanaati mevcuttur.

Times gazetesi, yüksek bir deniz şahsiyetinin ifadesine atfen neşrettiği bir yazıda, Graf Spee'nin intiharını mevkuftan kalmaktan daha muhakkıranı adanmaktadır. Harbi kabul etmek mükemmel, mevkuftan kalmak razi olmak da anlaşılır birşey olurdu. Fakat Almanlar hicabâver bir akıbeti intihab etmişlerdir.

Alman gazetelerinin neşriyatı

Berlin 18 (A.A.) — Alman matbuatı, Graf Spee'ye harbetmek için icab eden tamiratı yapmağa İngilizlerin tezyiki altında müsaa-de etmemiş olan Uruguay şiddetle hücum etmekte ve bu aynı memleketin 1914 te İngiliz «Clascow» kruvazörünün haftalarca Montevideoda barınmasına izin vermiş olduğunu hatırlatmaktadır.

İngiliz denizaltı gemilerinin yeni muvaffakiyetleri

(Baştarafı 1 inci sayfada)

dönmüştür. Tahtelbahirin mürettebatı karada hararetle karşılanmışlardır.

«Sumon» tahtelbahirinin bir haftalık faaliyeti bilânçosu şöyle hülâsa edilebilir: Bir Alman tahtelbahirinin batırılması, «Leipzig» kruvazörünün torpillemesi, ikinci bir kruvazöre hücum edilmesi. (Bu kruvazörün de torpillemiş olması muhtemel görülmektedir.)

Bu son hâdiseler arasında Almanların «Şarnhorst», «Frayzenau» kruvazörleriyle bir ceb zirhlısı ve «Leipzig» bir arada bulunuyorlardı. İngiliz tahtelbahiri bu harb gemilerine 6 torpil attıktan sonra derhal dalmıştır.

İkinci bir İngiliz tahtelbahiri de başka bir muvaffakiyet kaydetmiştir. Bu hususta aşağıdaki resmî tebliğ neşredilmiştir:

«Amiralik, Ursule İngiliz tahtelbahirinin, 14 Kânunuevvel Perşembe günü Elbe ağzında, Köln sınıfından bir Alman kruvazörünü batırıldığını tebliğ eder. Altı muhribin refakatinde bulunan kruvazör 6000 tonluk olup, 571 kişilik mürettebatı vardır.»

«Königsberg» ve «Karlsruhe», aynı sınıfa mensubdurlar.

Londra, 18 (A.A.) — Harb gemileri yılığı, Koeln tipi kruvazörleri hakkında şu rakamları veriyor:

15 santimetrelilik 9 top, 6 adet ağır, 6 adet hafif hava dafı topu, iki torpil kovani, saatte 32 mil sür'at.

Almanların tebliği

Berlin, 18 (A.A.) — Köln tipinde bir Alman kruvazörünün bir İngiliz denizaltısı tarafından batırıldığına dair İngiliz amiralinin tebliğini D. N. B. ajansı tevkif etmektedir.

Cörcil'in nutku

Londra, 18 (Hususi) — Bahriye nazırı Cörcil bu akşam radyoda bir nutuk söyleyerek, geçen hafta zarfında İngiliz donanmasının kaydettiği muvaffakiyetleri ve «Graf Spee» ile İngiliz gemileri arasında cereyan eden muharebenin safahatını anlatmıştır.

En büyük hava muharebesi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

mal denizinde Alman sahilleri açığında, İngiliz ve Alman tayyareleri arasında vukubulmuştur.

Almanların iddiasına göre 44 İngiliz tayyaresinin iştirak ettiği bu büyük hava muharebesi hakkında İngiliz amiralik dairesi şu tebliği neşretmiştir:

«İngiliz hava kuvvetlerine mensub bir bombardıman müfrezesi bugün Heligoland körfezi üzerinde, denizde göreceği her Alman gemisine taarruz etmek hedefi bir keşif uçuşu yapmıştır.

Hiçbir harb gemisine tesadüf edilmiş ise de mühim Alman harb tayyare kuvvetleriyle bir muharebe olmuştur.

Almanların 12 tayyaresi düşürülmüştür.

Bizim tayyarelerimizden yedisi dönmemiştir.»

Alman tebliği

Berlin, 18 (A.A.) — Bu akşam neşrolunan bir tebliğe göre, saat 14.30 da mühim İngiliz tayyare kuvvetleri Alman sahillerine taarruz teşebbüsünde bulunmuştur.

Alman avcı tayyareleri derhal yükselmiş ve iki saat kadar devam eden çok şiddetli bir hava muharebesi olmuştur.

Alman avcı tayyarelerinin gerek hava dafı toplanın ateşle İngilizlerin 34 tayyaresi düşürülmüştür. Diğer İngiliz tayyareleri uzaklaştırılmıştır.

Alman tayyarelerinin faaliyeti

Londra 18 (A.A.) — Amiralığın ve hava nezaretinin bildirdiğine göre, dün öğleden evvel ve sonra Alman tayyareleri Şimal denizinde İngiliz ve bitaraf ticaret ve balıkçı gemilerine karşı müteaddid taarruzlar yapmışlardır.

Alman tayyarelerinin hücumuna uğrıyan gemiler arasında «Valentino» İtalyan gemisi de vardır

İhtikâr mücadelesi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Vekil öğleden evvel yapak ve tiftik ihracat birliği idare heyetile temas etmiş, birliğin kuruluşunda istihdaf edilen gaye etrafında görüşülmüş ve belli başlı ihracat mallarımızdan ikisini teşkil eden bu maddelerimizin dış piyasalarda kıymetlendirilmesi için lazım gelen esaslar izah edilmiştir.

Öğleden sonra Vekili şehrimizdeki iktisadî ve ticarî teşekküllerin müdiranı, Limanlar Umum Müdürlü ve ithalâtçı, ihracatçı firmalar, banka direktörleri, ataşekomersiyaller, petrol ve benzin şirketlerinin mümessilleri ziyaret etmişlerdir.

Vekil bilhassa manifatura, makara, hububat, yumurta, çuval, ip ithalât ve ihracatlarını, bu tüccarların ticarî muamelelâtini maruz kaldıkları bazı müşküller etrafında izahatlarını dinlemiş, ithal ve ihracat işlerine verilmesi lazım gelen veçheler hakkında malûmatlarını öğrenmiştir.

Vekil geç vakit armatörlerle temas ettikten sonra, Amerikadan geniş mikyasta nakil vasıtaları ve makine ve vadede aksamlı ithalâtı yapan firmaların toplantısında bulunmuş ve bu eşyaların ithalâtını kolaylaştırmak için alınacak tedbirleri tezekkür etmiştir.

Bu meşguliyetler sırasında muhtelif memleketlerle telgraf muhaberatı yapılmış, fiyat ve teklif mevzularına temas edilmiştir.

Vekilin bütün mesaisi ithalât ve ihracat işlerini bugünün şartlarına en uygun olarak tanzim etmek etrafında tekküsif etmektedir.

Bugün de öğleden sonra Ticaret Odası salonlarında Vali Lütfi Kırdar, iktisadî ve ticarî teşekküller müdiranı ve ithalâtçı firmaların mümessillerinin bulunacakları bir toplantı yapılacak, müteakiben alınan tedbirler ve ihtikâr önleyici mesai hakkında matbuata umumî efkârı tenvir edecek mahiyette izahat verilecektir.

Dün Ticaret Müdürlüğü koridorlarında muhtelif ticarî ve iktisadî teşekküllerden salâhiyyetler zevatla vaki görüşmelerimizden edindiğimiz kanaate göre alınmakta olan ve alınacak tedbirlerle ithal ve ihracat imkânları normale yaklaştırılarak memleketteki fiyat tereffüü hareketlerinin önüne geçileceği ve yüksekliğin ancak dünya piyasaları seviyesile hemahenk bir seviyeye indirileceği anlaşılacaktır.

Vekil toplantıyı müteakib gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

«Hergün gazetelerde haklı olarak şikâyet mevzuu olan bir ihtikâr meselesi var. Bu defa buraya gelişim bilhassa ihtikârı karşılamak için alınacak tedbirleri tetkik içindir. Pahallığı doğuran se-

bebleri iyice tetkik etmeden alınacak kararın realiteye tetabuk etmemesi şüphesiz mahzurlu olduğundan, bugünkü alâkadarlarla konuşmağa tahsis ettim.

Yarın öğleden sonra saat 3 te Ticaret Odasında manifaturacılar, deri fabrikacıları ve mamul deri toptancıları ve kumardacıları esnafı birliği ile makaracıları toplayıp konuşacağım. Çarşamba günü de spekülasyon mevzuu olan diğer eşyalar alâkadarlarla müzakere yapacağım. Bugün bunlardan maada Amerikadan ithalât yapan ticarethanelere bir konuşma yaptık. Bu müzakeremize yarın veyahud Çarşamba günü devam edilecektir.

Kahve üzerinde aldığımız müsbet karar matbuata tebliğ edilecektir.

Beş bin çuval Marsilyadan, on beş bin çuval Riyodan gelmek üzere dir. Brezilya kahve şirketi de kendi hesabına ayrıca 15 bin çuval getirmektedir. Kahve bedelleri entensanjabl-takasla ödenecektir.

İkincikânunda yüklenmek üzere yukarıdaki miktarlardan maada bugün, yarın ayrıca 15 bin çuval satın almak üzereyiz.

Bu suretle memleketin kahve ihtiyacını uzun zaman temin edecek tedbirler şimdiden alınmıştır.

Maamafih bugünden kahve almak isteyenler varsa, bunların eskiden kahve ticaretille iştilal edip etmediklerine bakılmaksızın Ziraat Bankası İkincikânunun 7 sinden itibaren gümrüklenmiş olarak ve gümrük ambarlarında teslim kâbidile taliblerine kilosu 110 kuruştan kâbidile satılacaktır.

Bu fiyat İstanbul, İzmir ve Mersinde aynı olacaktır. Trabzon için bu fiata 1 kuruş nakliye ücreti zammedilecektir. Yalnız bu suretle kahve satın alacaklar, bedelinin yarısını derhal, mütebakisimâlin tesliminde ödeyeceklerdir.

Bu tedbiri; spekülasyon için heves duyanlara hem arularını tatmin, hem de fazla hevese kapılmalarını temin için almış bulunuyoruz.

Ancak kahve ihtiyacının emin bir şekilde karşılanması için aldığımız esaslı tedbirlere dayanarak derhal söyleyebilirim ki, malların memlekette vürudundan itibaren bankanın satış fiyatı 105 kuruş olarak şimdiden tesbit edilmiş bulunmaktadıdır.

Yarıdan itibaren Ziraat Bankası ister kahve taciri olsun, ister spekülâtör, herkese Kânunusani 15 ine kadar teslim edilmek üzere alivire kahve satışına başlayacaktır.

Diğer eşya üzerinde aldığımız tedbirleri de peyderpey efkârı umumiyeye bildireceğim.

Siyasetimizin temeli piyasanın muhtaş olduğu malı mebzulen temin etmektir. Nerede mebzuliyet varsa spekülasyon tabiatile orada durur.»

Mahkeme 250 bin liranın Satiye şirketinden istirdadına karar verdi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

reyan ve meselenin hukukî celsesini teşkil eden bu dava şudur:

Sabık Denizbank müesseseleri malûm olduğu veçhile, Satiye şirketine aid Salişazarmadaki binayı pazarlık yoluile, 250 bin liraya satın almışlardır. Bu paranın 235 bin 485 lirası Satiye şirketine verilmiş, geri kalan kısmı da binaya aid, ancak belediye ile itilâfa sebep olan denizden dolma kısmı için, bankada bırakılmıştır.

Satiye yolsuzluğu hâdisesi ortaya atılınca, Denizbank Asliye 1 nci Ticaret mahkemesine müracaatla Satiye şirketi aleyhine muamelenin iptali ve şirkete verilen paranın istirdadı için, dava ikame etmiştir. Bilâhare, Denizbank teşkilâtı lâğvulduğundan, Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğü, davacı mevkii-ne geçmiştir.

Davanın istinat ettiği iddia, Ağırceza-da görülmekte olan yolsuzluk hâdisesinin de merkezi sikiyetini teşkil eden ve noktai nazar ayrılıklarına sebep olan meseledir.

Devlet Limanları Umum Müdürlüğü vekilleri, Denizbank kanunu mucibince bankanın pazarlık suretile gayrimenkul mal almayacağını, ancak istimlâk yoluile alabileceğini ileri sürmüştür. Halbuki, Satiye binası pazarlık yoluile satın alındığından, yapılan muamele kanuna aykırıdır. Satiye şirketine verilen 235 bin lira satış bedelinin istirdadı lazımdır.

Satiye şirketi ise, ticarî bir müessese olan Denizbankın bu satış işinde pazarlığa girişmesinin gayri kanunî olmayacağını beyan etmiştir.

Asliye 1 inci ticaret mahkemesi alâkadarların ehemmiyetle beklemekte oldukları, bu husustaki kararını dün teblih etmiştir.

Karar, hülâsaten, şudur: Hâdiseler zamanında mer'î Denizbank kanununun istimlâk kaydı âmir bir hükümdür. Ge-

Ucuz ve bol kömür

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar dün bu işle bizzat alâkadar olmuş. İktisad Müdürü Saffet Sezene yeniden bazı talimat vermiştir. Bunun üzerine İktisad Müdürünün başkanlığında şehrimiz belli başlı kömür tüccarlarının ve nakliyatçıların iştirakile bir toplantı yapılmış, bunu takiben teşkil edilen bir komisyon marifetile de muhtelif semtlerde satılacak kömürlerin fiyatları tesbit edilmiştir.

Yarın halka ilân edilecek olan bu fiatların, bugünkü kömür fiyatlarına nazaran 3-4 lira noksan olacağı öğrenilmiştir.

Belediye piyasada nazım rolü oynamağa karar vermiş olduğundan bu hususun temini için icab eden her türlü tedbirleri almış bulunmaktadır.

Bu cümleden olarak Belediye her zaman halkın emrine amade olmak üzere depolarında 1000-1500 ton kadar kömür bulunduracaktır. Bu miktarın artırılması imkânları da araştırılacaktır.

Yarın ton veya kilo ile kömür almak mecburiyetinde bulunan halkın ihtiyacına cevap verilmek üzere de Belediye bü-tün kaymakamların emrine birer küçük depo tahsis etmiştir. Bu depolara müracaat edecek fakir halk istediği kadar ve istediği şekilde kömür alacak, ağır nakliyat masraflarından bu suretle kurtulmuş bulunacaktır.

Rusya'da neler oluyor ?

(Baştarafı 1 inci sayfada)

verdiği söyleniyor. Zira, Rus esirleri, üç aydan fazla talim görmediklerini söylüyorlar. Gepeu, Finlandiya muvaffakiyet-

siğilinin, bir inahet veya sabotaj neticesi olup olmadığını tetkik edecekler. rek borçlar kanunu, gerekse kanunu medenî ahkâmına nazaran, kanunun sureti kat'iyede emreylediği kaide hilâfına yapılan akid batıl ve hükümsüzdür. Mahkeme akdin iptaline ve satış bedeli olan 250 bin liranın da Satiye şirketinden istirdaden tahsiline karar vermiştir.

"Son Posta,"nın Hikâyesi

Beni artık göremiyeceksin!

Çeviren: Faik Bercmen

Uşak bir kart getirip uzattı. Mösyo Vadye karta şöyle bir göz attı. Kartta şunlar yazılı idi: (Her nevi tahkikat - Zidor Lotüla). Mösyo Vadye kartı okuyunca uşağa:

— Peki, buraya gelsin! dedi. Sonra uzandı; koltuktan biraz doğruldu. Gelen adam uzun boylu olup biraz eskimiş bir elbise giymişti. Gösterilen sandalyanın üstüne ilişip:

— Mösyo, dedi, söylemiş olduğunuz meselin tahkikatını bitirdim. Mevzuabahs şahsiyet Mantes'te doğmuştur. On iki gün evvel oraya gittim ve tahkikatımı yaptım. Şahsiyet, lise kapıcısı Atanas Romelinin meşru kızıdır; annesi çamaşırcı imiş. Kız on üç yaşındayken bir akşam babası pek sarhoş olmuş ve bir kaza eseri vefat etmiş. Ondan sonra annesi müthiş bir ızdırba dıçarak olarak çimsam bir hale gelmiş. O vakit kız sokaklarda serseri serseri dolaşmaya başlamış. O zamandan daha, çok güzelmiş. Onu hatırlayan ve tanıyan birçok kimselerle görüştim. İlk macerası bir berber çırağı ile olmuş. Annesi, babasının ölümünden dört yıl sonra ölünce, kız bir soytarı ile Parise kaçmış. İşte Mösyo benden buraya kadar tahkikat yapmağımı istemiştiniz. Paristeki hayatı hakkında bir emirde bulunmamıştım.

— Pekâlâ.. yalnız unutmayın, ki hiç kimseye bir şey söylemeyeceksiniz! Ketumiyet şarttır; size ne kadar verecektim?

— Sekiz yüz frank, mösyo. Ketumiyete gelince, bu tahkikatı şu anda unuttuğum buluyorum. Mesleğimin icabı olarak hiç bir sır çıkmaz ağızdan. Allah şmarladık mösyo.

Tahkikat memuru gidince Mösyo Vadye bir sigara yakarak düşünmeye daldı. Altı ay evvel bir arkadaşının evinde Lotülânın «şahsiyet» dediği kadına rastlamış ve o anda ona âşık olmuştu. Parlak dişleri, mat rengi, gür saçları ve iri koyu gözleri onu çıldırtıyordu. Sesinin ahengi, tavırlarının sıcağı, hülâsa her şeyi, her tarafı onu cezbediyordu.

İlk defa olarak, hayalinde yasattığı kadına rastlamıştı. Yıllardanberi tahayyül ettiği tip bu idi. Birçok maceralar geçirmişti. Fakat Kler gibisini bulmamıştı daha. Onu yalnız ihtirasla değil, şefkatle, takdirle seviyordu. Karısı olmuşa onu razı edebilse?

Bu düşünce üzerine Mösyo Vadye biraz tereddüde düşmüştü. Evlenmek onu korkutuyordu. İhtimal Kler'in karışık bir mazisi vardı. Fakat bunun ehemmiyeti olamazdı. Makul ve mantıklı düşünmek gerekti. Mazi onu alâkadar etmemeli idi.

Bu kadar mağrur, ince ve melânkolik bir kadının ufak tefek maceraları olsa bile, bu, mutlaka talihsizliğinin eseri olmalı idi. Vadya ona, kendi ismini ve

Hayatı öğrenmek için de doğrudan doğruya hayatın içine girmek lâzımdır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Ayşe boksör Kenanla evlendikten sonra hayat seviyesinde hissedilir bir refah ni iş güc tutmaktan varesten kılan, iradi yeni aileyi pek rahat geçindiriyordu. Ayşe annesinden ayrılmaz halde olduğu için Kenanın baba evine gelin olarak giremedi; yeni evliler, Yenisehirde küçük bir apartman tuttular, Ayşenin annesi de onlarla birlikte buraya yerleşti.

Ayşe maddî vaziyetinde hâsıl olan salâhna rağmen şirketteki işini bırakmamıştı; zira o, çalıştığı bir kazanç vesilesi gib meselesi sayıyordu. Kadın erkek herdir ki kocasını da izzizlikten avrulu bir bedene bulmağa sevketti. Boksör Kenan, beden terbiyesi teşkilâtında bir dairenin teklifini kabule mecbur oldu.

Yeni evliler spor hayatının meşhur tanınmışları için ikisini de herkes güzeldi; üstelik Kenan zengin. Ayşe küçük apartman her gün birçok ahbab- larla dolup dolup boşalıyordu. Kısa bir zamanda Ayşenin salonu Ankaranın belli başlı toplantı yerlerinden biri haline geldi. Demokrat ruhlu büyüklük, ahbablıkta sınıf farkı gözetmedikleri, Kenanın düne kadar izziz veya Ayşenin yabancı bir gir-

recek ve cemiyette şerefli bir mevki temin edecekti.

Zengindi.. itibarı, mevki vardı. Malik olduğu bu vasıfları müstakbel karısına da verecekti. Bu fikir onu sevindirdi; ve alıcenablık yapan insanlara mahsus bir hazla ürperdi.

Fakat tecessüsten de kendini alıko-yamadı. Sadece onun mazarisini öğrenmek istiyordu. Onu asil ve zengin bir ailenin kızı tahmin ediyordu. İşte o zaman bu işi mütehasşis Zidor Lotülaya havale etti.

Tahkikatın neticesi onu inkisara uğratmaktan ziyade sevindirmişti. Böyle olduğu daha iyi idi. Fedakârlık hissi ona daha ziyade gurur veriyordu. Artık tereddüde mahal yoktu; ilk fırsatta Klerin izdivacına talib olacaktı.

Birkaç akşam sonra ona gene bir salonda rastladı; ve bir saat onunla başbaşa kaldı. Kler, onu sükûnetle dinliyordu. Vadye ona evlenmeyi teklif edince gözlerini kaldırdı. Evvelâ sarardı; sonra kızarak:

— Dinleyin Vadye, dedi, size cevap vermeden evvel bilmeyen lâzım gelen bazı şeyleri söylemeliyim...

— Hayır, hayır.. hiç bir şey bilmek istemem Kler!

— Olmaz bu lâzımdır. Çünkü, hak- kında hiç bir şey bilmiyorsunuz... Çocukluğumdan, ailemden bahsedemem. Size doğruyu söylemeliyim. siz, beni büyük bir ailenin kızı zannediyorsunuz. Hayır, babam lisede kimya müallimi idi. Bir gün laboratuvarında çalışırken bir infilâk neticesinde öldü. Annem bütün şefkatini, muhabbetini bana hasreterek beni büyüttü. Hayatta hiç bir şey bilmiyordum; on yaşında iken sekiz yaşındaki bir çocuk kadar saf ve tecrübesizdim. Annem ölünce vevâlmiz kaldım. O vakit karşıma meşhur ve zengin bir artist çıktı; izdivac vâdi ile beni aldı. Fakat az bir müddet sonra beni bıraktı.

(Bu sırada Vadye ne meşhur artist ya? diye düşünüyordu, zavallı sevgilim, bunlara lüzum kalmadığını bir bilse... Bunları anlatırken kimbilir ne kadar ızdırba çekiyor...) sonra Klerin sözünü keserek:

— Kler, artık bunlardan bahsetme! dedi. Hiç bir şey bilmek istemiyordum. Mazi benim için kuyumeti haiz değildir. Benim için mühim olan bir tek şey vardır: Seni seviyorum, karım olmak ister misin?

Kler, karısı olmayı kabul etti. Düşün gecesini, yalnız kaldıkları vakit Vadye saadetten ve heyecandan titriyordu. Artık karısı ile her şeyi konuşabilir ve ona tamamile itimad edebilirdi.

Klere sokuldu ve elini tutarak ku-lağına fısıldadı: — Sevgilim, aramızda gizli hiç bir şey kalmamalıdır. Seni, niçin daha çok sevdiğimi bilmelisin! Maziyi tamamile

Gıda maddelerinin kontrolü

Hıfzıssıhha kanunu gıdaların kontrol işlerini Belediye'ye vermektedir. İstanbul Belediyesi bu kanundan aldığı salâhiyetle kontrol işlerini yeniden tanzim etmiş, 1939 senesi Haziran ayından itibaren programlı şekilde çalışmaya başlamıştır.

1938 senesinin on iki ayı zarfında yapılan kontrollarda su, süt, ekmeğe, irmik, nişasta, kahve, yağ, gaz, benzin, hububat, tütünevvi maddelerden 8993 nümune alınmış, tahkikatları için kimyahaneye gönderilmiştir. Tahkil neticesinde bunlardan 1495 i bozuk çıkmış, 7503 mün hi'esiz bulunduğu anlaşılmıştır.

Son altı ay zarfında mahkemeye verilen esnafı yekünü 114 den ibarettir.

Haftanın üç veya dört günü Belediye doktorlarıyla zabta ani baskınlar yapmak suretile hilekâr esnafı meydana çıkaracaklardır.

Şair Mehmed Akif ihtifali

Şair Mehmed Akif'in ölüm yıldönümü mü-nasebeti ile bu ayın 28 inci günü Üniversite konferans salonunda bir ihtifal yapılacaktır. İhtifalde Mehmed Akif'in hayatı ve eserleri hakkında profesör, doçent ve talebeler tarafından hitabeler verilecek ve eserlerinden parçalar okunacaktır.

Yeni reşriyat

1001 Roman — Baştanbaşa resimli ve bir çok heyecanlı ve meraklı, güzel romanları süslü olan bu haftalık, gençlik gazetesi 22 üncü sayısı da beş renklî güzel bir kapak içinde intişar etmiştir.

TİYATROLAR

Şehir Tiyatrosu Tepebaşı dram kısmında akşam saat 20,30 da

Yelpaze

İstiklal caddesi komedi kısmında akşam saat 20,30 da

Aynaroz Kadisi

Halk Opereti — Bu akşam saat 9 da

Enayiler

İsmail Dömbüllü temsilleri

Bu akşam Bakırköy Milliyadi sinemasında iki oyun birden. «Pansiyoncu Cevriye» üç perde. «Bekçi Yusuf» büyük komedi zengin varyete

aramızdan silmek istiyorum.. belki bir gün...

Kler titriyerek sordu:

— Hangi maziden bahsediyorsun?

— Senin maziden sevgilim, ailen-

den.. senin varlığın bana gurur veriyor. Böyle yetişmiş olman ne saadet! Mantesli bir kapıcının ve çamaşırcının kızı bu kadar mağrur, bu kadar ince olsun! Ne saadet, bu ne iftihar vesilesi benim için! Bu kadar...

Kler, bu sözler üzerine sapsarı kesildi ve:

— Demek biliyordun, biliyordun! diye kekeledi.

— Bunları öğrenince seni daha çok sevdim. Daha çok...

Kler, onu dinlemiyordu artık, bir göz yaşına sağnağı yanaklarını yıkamaya başlamıştı. Birden bire elini Vadyenin avucundan çekti ve hızla ayağa kalkarak:

— Ben gidiyorum, beni artık bir daha göremiyeceksin! diye haykırarak bir cıvıltı gibi kapıdan dışarı fırladı.

«Son Posta»nın tarihi tefrikanı: 87

BİN BİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

Korkunç tasavvurlar

Onlar gittikten sonra da padişaha gizlice ulaklar yollayıp: «Şevketlü hünkârmıza sadakat uzayeyiz. Emrettiği anda sandallarla sarayı hümayuna koşarız, uğruna baş ve can feda ederiz» diye haber vermişlerdi. Murad da, derhal, topçu ve tersaneli kullarına üç yüzer kese ih-sanda bulunmuştu.

Sultanahmed camisindeki ihtilâl rüesası, saray ile ihtilâlin ikinci günü dahi bir konuşma ve pazarlık imkânı bulamayınca, asabiyet ve kızgınlık son hadine varmıştı. Cadi Osman gibi en azılı zorbalara, Sultan Muradın da Sultan Osman gibi edilmesini, korkmadan, açıkça söylemeye başlamışlardı. Bir kısmı ise karışlarında ve bir taş sessizliği ile duran saray ile Sultan Murad kendileriyle konuşmağa mecbur etmek için korkunç vasıtalarla baş vurmak istiyorlardı. Hiç birisinin İstanbulda bir dikili direkleri yoktu. Binaenaleyh, İstanbulda yer yer yangınlar çıkıyordu payitahtı dehşet içinde bırakmak, şehir, beş on yerinden birden yamağa başlarken saray kapılarında dayanmak, padişahı, etrafındakileri, ve hatıca icab ederse bütün İstanbul halkını kan ve ateş içinde boğmak, şehri baştan başa talan ettikten sonra, bu kanlı harabenin ortasında kurulacak olan Osman'ı tahtına da, çocuk şehzadelere birisini o-turtmak... Sonra kıl yavrusu gibi dağı-lıp izlerini kaybetmek...

Bu korkunç fikri ileriye sürenler, bil-hassa bir takım serseriler, baldırı çıplaklardı. Fakat ihtilâl rüesası, buna asla izin veremezlerdi. Çünkü, kendi yardımları ile iktidar mevkiine çıkacak olanlar bile böyle bir faciyanın kepengini muhak-kak arıyacaklardı, affedemeyeceklerdi.

Zorba başları tarafından adamlarına, ayakdaşlarına dovumuk olarak hazırlan-dıkları talan, Sultan Murad yaranının saray ve malikâneleri ile, çarşılara inhi-sar ediyordu. Carsuların yağması için de sebep bulmak basitti: «Telliâlar bağırıyor halde esnaf dükkânlarını açmadı, Sipahi ve Yeniceri viğitleri de aç kalmamak için beş on dükkânın kepengini kırmak mecburiyetinde kalmış...» diyeceklerdi.

Saltanat tebeddülü ile neticelenen her ihtilâlde olduğu gibi, bu fitne de zor-balar ve ayakdaşları, pavitahtta en azdan iki üç av hüküm sürerlerdi. Ramazana bir buçuk ay kadar bir sev kalmıştı. Ramazan ve bayramda da İstanbul halkını, tathilkle, davul ve zurna ile soymak mümkündür.

İhtilâl rüesası bilhassa saraydan hiç bir haber alamadıkları için sinirleniyor-lardı. Sultan Osman vak'asında, ihtilâl-cilerin sarayda birçok elleri vardı. Padişah ile taraftarlarının ne yaptıklarını derhal haber vermişlerdi. Simdi ise, sarayı hümayunun surlarından, dışarıya kus-bile ucmuyordu. Bundan da bütün saray halkının Murada tam bir sadakatle bağlı olduğunu vahud. Murad'ın fevkalâde korktukları anlaşıyordu. Eğer padişah, tahtını hayatı pahasına da olsa muhafaza karar vermiş ve saray halkını da sadakatini temin etmiş ise, on ardan, on bin kişilik bir kuvvete sahib demektir. İhtilâl rüesası, kendi kuvvetlerinin iki yüz bini asmasının rağmen, ölümlü gözü-ne almış on bin kişilik bir kuvvete karşı-lasmaktan da çekinmiyorlardı. Birkaç ta-bansız ve serserinin çıkaracağı bir pa-

nik, yüz binlerce ihtilâlcii darmadağın edebilirdi. Bundan ötürüdür ki, ihtilâl rüesasının bütün gayretleri, padişahı tehdid ile pazarlığa mecbur etmek, ve onu bir kere yaranından tecrid etmeğe muvaffak olunca, talebelerini derece derece fazlalaştırarak hal'a kadar varmak, ve icab ederse, Sultan Murad'ı da, Osman gibi, gizlice idam etmek çerçevesi içinde toplaniyordu. Saraydan bir haber alamadıkları için, padişahın sarayda olup olmadığını hakkında da kat'i bir bilgileri yoktu. Sokaklarda, meydanlarda, kahvehanelerde çeşidli rivayetler, birbirinin ziddi havadisler çıkıp yayılıyordu. Gece Çekmede gelen bir Yeniceri, dördüncü Muradın Çekmede mirasyedi Kü-çükefendinin çiftliğinde, Musa Melek Çelebinin düğününü yapmağa meşgul olduğunu söylemişti. Fakat bu, inanılacak şey değildi. Adam, Sultanahmed camisinde zorbabaşaların huzuruna çıkarılmış, orada da, Kur'anı kerime el ba-sarak padişahın Çekmede olduğunu andırmıştı. Bunun üzerine, Büyükkçekmece-ye, gün doğarken, beş yüz atlı gönderilmişti. Sur kapılarında karakollara rağmen, bunların peşisıra da Çekmece yoluna en az on binden fazla yaya dökülmüştü.

Sultan Murad tarafından Çekmeceye gönderilen bostancıbaşı Cafer ağa, on cifte bir saray kayığı ile, ihtilâlcilerden ancak yarım saat kadar evvel bu balıkçı kasabasına varmıştı. Uzaktan bir saray kayığının gelmekte olduğunu gören Çekmeceliler, evvelâ, Sultan Murad sanmış-lardı. Gizli tutulmasına çalışıldığı halde İstanbuldaki fitneyi, ihtilâl sabahı payitahttan kaçmağa muvaffak olmuş birkaç yolcudan haber alan Çekmeceliler, padişahı karşılamak için ne yapacaklarını şaşır-mışlardı. Fakat içinden bostancıbaşı'nın çıktığını görünce, kayığın Musa Melek Çelebi ile Güllü Fatmayı almağa geldiğini anlamışlardı.

İlk gecelerini, sabaha kadar uykusuz, Sultan Muradın hayat ve devletine dua ederek ve ağlaşarak geciren gelin ile güvey, ertesi günü de, öğleye kadar, Deli Hüseyin ile beraber, gözleri ufukta, kendilerini alacak kayığı bekleyerek geçir-mişlerdi. O gün, yani ihtilâlin ikinci günü öğleden az evvel idi, İstanbuldan ilgar neferi ile atlı bir bostancı neferi gelmiş ve Küçükefendiye padişahın bir mektubunu getirmişti. Bostancı doğruca Babanakkas çiftliğine inmişti. Fakat padişahın mektubunda ne yazılı olduğunu, İstanbulda neler olup bitmekte bulunduğunu bu bostancı neferinden, yahud Kü-çükefendiden sorup öğrenememişlerdi. Zira, mektubu okur okumaz, Küçükefendi de çiftlikteki cins atlarından birinin üzerine sıçramış. Deli Hüseyin ile Musa Çelebi ve selâm bile göndermeğe lüzum görmeden bostancı ile beraber İstanbul gitmişti.

Çiftlikten Küçükefendinin alelacele İstanbul çağırıldığı haberi geldiği sırada da, Çekmece ufukunda bir sandal belir-mişti. Tam öğle üzeri idi ki, bostancıbaşının kayıkla yalya yanasması, Deli Hüseyin ile Musa Melek Çelebi ve Güllü Fatmanın, ve dördüncü Murad tarafından Enderunu hümayuna alınan Çekme-celi çocukların kayığı binmeleri, birkaç dakika sürmüştü. (Arkası var)

çak! İş böyle olmasaydı da Ayşe ile evlenmiş olsaydı, o zaman da daha başka şeyler istemeyecek mi idi?

Düşüncelerinin bu merhalesine gelince kendisini küstah, cür'etkâr ve fazla aç gözlü buldu. Ne istiyordu? Bunu ken-disi de tam bir vuzuh ile tayin edemiyor.

«Daha yüksek, daha tatlı, belki de daha sert ve zalim bir realite istiyordu; sehvatin ve sefkatin sınırsız, imkânsız uesuz, bucaksız ve mutlak bir şeyini istiyordu.»

«İnsanlık bir nevi Donjuvan veya Fausttur ki arzularını her zaman âsikane tesebbüslerle gerçekleştirir; fakat her yerde aşkın, anlamının, tanınmanın, duymanın ve belki de muztarib olmanın susuzluğunu gidermek için yetişemediği bir hazzın arkasından gider; birbirine karşı gelen hisleri ona azab verir; doyurulan arzu'arı solar, bu solgunluktan düşüslere veya dovgunluğa mahkûm yeni istekler çıkar. Sükün ve saadet ona asla müyes-ser değildir.»

Halbuki Hüseyin Gerçek'in artık sükün ve saadete ihtiyacı vardı.

★

Günler geçiyordu. Hüseyin Gerçek aradığı sükün ve saadeti ruhunun vasılı olduğu yeni bir merhalede kısmen bulur gibi olmuştu.

(Arkası var)

«Son Posta»nın yeni edebî romanı: 58

CEYLÂN AVI

Yazan: Refik Ahmed Sevengil

kette küçük memur olmasına filân ehemmiyet vermedikleri için hatırı sayılır kimselerin de bu eve gelip gittikleri görülmüyordu. Çay toplanları, briç partileri, poker gibi eğlenceler gece hayatı olmayan baş şehrimizde iş saatleri dışında vakit geçirebilmek için müraacaat edilen masum meşguliyetlerdendir.

Boksör Kenan ve karısı da mukabele-ten ahabb evlerine devamla başlamışlardı. Hüseyin Gerçek'in Ankaraya dönüşü tam bu sıralara rast geliyor. Ayşeden kaçmak için memleketten yarılan garib ve avare Hüseyin Gerçek, gittiği yerde Ayşe ile karşılaşıp da aman vermez hastalığının adeta nüksettiğini görünce aradığı davayı gurbet ve firkattı değil, ancak Ayşenin yanbaşında bulabileceğini düşünerek Akdeniz kıyılarına dolaşmaktan vazgeçmişti.

Boksör Kenanla Se'ânikte başlayan ve birbirlerinin bazı suçlarını öğrenmiş oldukları için bir nevi kuvvet ve samimiyet kazanan arkadaşlıkları Hüseyin Ger-

çek'in de Yenisehirdeki apartmanın ziyaretçileri arasında bulunmasına imkân veriyordu.

Oraya ilk gittiği zaman kendisinde farkedilirderecece ehemmiyetli bir al-çalma hissetti. Gün görmüş, yaş yaşamış, mevki ve şöhrat sahibi, müteazzın Hüseyin Gerçek, kendisini hiçe sayıp geçmiş ve reddetmiş olan bir küçük kadını, hem de artık başkasına aid olduğu bir sırada - sadece görebilmek için, sesini duyabilmek için, havasını teneffüs edebilmek için nelere katlanıyordu!

Bu ziyaret, bir ikinci çağında olmuştu: Hüseyin Gerçek, akşama doğru apartmanın mermer merdivenlerini inip de ortası çiçekli, ağaçlı geniş asfalt yola çıktığı zaman bir felâketten kurtulmuş gibi rahat bir nefes aldı, maksatsız, hedefsiz adımlarla yürümeğe başladı.

Eski bir aşkınlığın tesirile doğruca, şimendifer köprüsünün altından, Sergi-evinin önünden, Ziraat Bankasının kaldı-

rimından geçerek ve yorulduğunu fark-etmiyerek Karpiçe geldi.

Aylardanberi uğramadığı lokantada her şey eskisi gibi idi. Tanidik garson- lar hizmetine koştu, şef gelip onu selâmladı, hatırıni sordu; yemekler, içkiler, orkestra, çalınan parçalar, hattâ müstevriler değişmişti; her şey eskisi gibi idi; yalnız kendisi eskisi gibi ferah ve mes'ud değildi.

Hüseyin Gerçek, kendisini bedbaht saymakta haklı mıdır? Kazancı ona sükuntuz ve istediği gibi yaşamak imkân-larını veriyor; beğenilmiş bir muharrir-di; gittiği yerde saygı görüyor. Birçok kimselerin öyleyip de erişemedikleri şey...

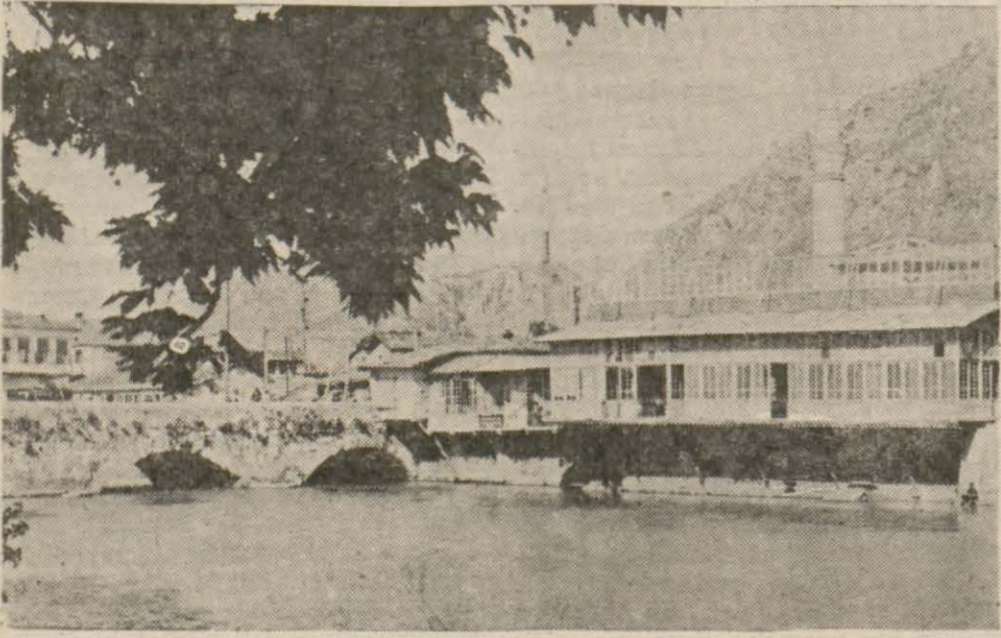
Kadınsa bu yaşa gelinceye kadar çeşidini gördü; Ayşe ile evlenemedi diye kendisini bedbaht sayması doğru mu?

Ayşe bir bahanedir; hakikatte Hüseyin Gerçek, şimdiye kadar kazanmış oldukları ile kendisini bir türlü hoşnud saymıyor; kendisini hoşnud edecek şeyi elde etmeğe de asla muvaffak olamıya-

Memleket Haberleri

Antakyada şehircilik

İmar hareketleri henüz başlamış olmakla beraber şehir parlak bir istikbale namzed bulunuyor

Antakyadan güzel bir görünüş

Antakya (Hususi) — Milattan dört bin yıl öncesine kadar olan tarihi tesbit edilmiş bulunan kadim şehir, 1918 felâketinden anavatana iltihak eylediği tarihe değin imar bakımından özlü bir alâka görmemiş ve bu yüzden de şehircilik noktasından matlub inkişaf ve terakki kaydedilememiştir. Filhakika, binlerce tarîh eserinin dört yanını kapladığı ve tabiatın sanki özene bezene süslediği güzel şehirde fazla bir umran faaliyeti göze çarpmamakta ve yirmi uzun yılın geniş hududları içerisinde yalnız bir iki eser toplanmış bulunmaktadır.

Su ve elektrik tesisatı birkaç resmi binayı istisna edecek olursak başkaca ehemmiyeti haiz bir eser gösteremeyiz. Köprü başından kışlalara doğru uzanan caddenin asfaltı ve Süveyka yolunun toprakları yeni baştan ele alınmaya muhtaç. Sinemayı bir şahıs yaptırmış. Kasab ve sebze dükkanları çarşılara ve mahalle aralarına serpilmiş. Daha bunları bir araya toplayan ve umumî sıhhati koruduğu kadar keseye de faydası olan bir sebze ve et hali ve asrımızın terakkiyatına uygun yenilikte bir mezbaşa yapılmamış. Sokaklar kırk asır evvelki manzaralarını muhafaza edip duruyor. Su boyları öyle, çarşı ve pazar yerleri öyle, meydanlar öyle...

Büyük bir memnuniyetle zikre şayan bir ehiyet varsa, halkın imarçı bir ruha malik olmasıdır. Hemen her semt ve mahallede yükselen yeni ve modern binalar, mağazalar, sair güzel ve hususî inşaat bunun en bariz delilini teşkil etmektedir.

Yukarıdaki satırlar, artık maziye karışan bir devre ve kapanan bir yapığa aiddir. Türk gücünün dirilmesine ve baş kaldırmasına asla meydan vermeyeceği bir devrin ve kapattığımız bir yapığın ifadeleri üzerinde teessüf ve teessür duyulmaya ne lüzum var? Esasen şiarımız eskilerden üzüntü duymak değil, yenilerden ve yeniliklerden hız almaktır. Binnaenaleyh, Hatay bahsinde ve Hataya mütedair mevzularda da prensibimiz aynı yeniye ve geleceğe aid olmalıdır.

Yirmi yıllık acı bir hasret devresinden sonra öz yurda katılmak bahtıyarlığına eren zümrüt Hatay, bilhassa imar noktasından cidden parlak ve zengin bir istikbale namzettir. Türk vatanının Hataydan çok daha bakımsız ve harabî içerisinde tesellüm eden cumhuriyet hükümeti, 16 sene gibi pek kısa bir müddet zarfında onu nasıl mamurlaştırmışsa bu tarihi beldeyi de büyük bir ehemmiyetle

Saatlerce dalgalarla boğuşan bir motör kaptanı

Gelibolu (Hususi) — İki gündenberi bütün Gelibolu halkı arasında dilden dile dolaşan ve halkın alâkasını toplayan bir vak'ayı aynen bildiriyorum:

Vak'anın kahramanı Orhan motörü ve kaptanı Ahmed Atakoldur. Kaptan hâdiseyi şöyle anlatıyor:

— Ayın 12 nci Salı gecesi saat 24 te İstanbuldan Geliboluya gelmek üzere hareket ettik. Bizden sonra İstanbul rasadhanesi gün doğuşu fırtınasının çıkacağını haber vermişti, fakat biz oldukça açılmıştık.

Tekirdağı açıklarına kadar geldik. Sabah saat 5 te ansızın gün doğuşu fırtınası çıktı.

Fırtına ve dalgalarla mücadele ede ede saat 9.35 e doğru sahile üç mil kadar yaklaşılabildik.

Motörümüz Gazi köyü ile Uçmak deresi arasında idi. Yelkeni açmak icab etti. Rüzgârın şiddetinden yelken tellere sarılıyordu, arkadaşlarım kurtaramıyorlardı. Ben dümenide idim. Dümeni en yaşlı bir gemiciye teslim ederek yelkeni kurtarmaya çalıştım.

Rüzgâr insanı uçuracak kadar şiddetle esiyordu. Tersine dönerek yelkeni kurtarmaya çalışırken kuvvetli bir rüzgâr yelkene yüklenerek beni denize attı.

Motöre tutundum. Arkadaşlar: «Ne yapalım!» diye bağırıyorlardı. Birisi yağanı uzağa attı. Tutsaydım, o da denize gidecekti. «Çiğme atın!» dedim. Attılar, fakat motör çok hızlı gittiği için tutamadım. Bu sırada motörden de kurtuldum. Motör dönmek istedi, fakat dönemedi. Çünkü fırtına ve rüzgâr aman vermeyecek kadar şiddetli idi.

Artık dalgalarla başbaşa kalmıştım. Bütün suyum ve muhakememi toplamağa çalıştım.

Yavaş, yavaş üzerimdeki elbiselerimi çıkararak başladım. Artık kendimi dalgalara kucakına bırakmıştım. Rüzgâr da bana yardım ediyordu. Çok iyi yüzme bildiğim için, dalgaları sahile iten rüzgârın yardımıyla yavaş yavaş karaya yaklaşıyordum. Mesare azaldıkça kuvvetim kesiliyordu. Bütün irademle soğukkanlılığı muhafaza ederek üzerimde uçarak beni takip eden bir marti kuşu ile sahile yaklaşıyordum.

Bir balıkçı elile «gel!» diye işaret ediyordu. Ben de geliyorum, demek istemesine elimi sallıyordum. Ve onun istikametine doğru gidiyordum. Tam sahile geldiğim zaman bütün kuvvetim kesiliverdi. Deniz beni sahile atıyor, fakat dalgalar geriye çekiyor du.

Balıkçıdan imdad istedim. O, paltosunu çıkardı ise de yanıma yaklaşmadı. Son bir kuvvetle kendimi sahile atabildim. Artık karaya ayak basmış ve hayatımı kurtarmıştım. Ondan sonra balıkçının yardımıyla Gazi köyüne gittim, köylüler şarab, konyak içirdiler. Vücudümü harekete getirmek için icab eden her şeyi yaptılar. Bir gün sonra da Geliboluya geldim.

Muğla memleket hastanesine teberrüde bulunan hamiyetli bir vatandaş

Muğladan yazıyor: Hayırsever vatandaşlardan Muğla Emğın oğlu Hüseyin Çavuş Muğlanın Bozarmut köyündeki 1000 lira kıymetinde bir küt'atlasını kaydız ve şartsız olarak Muğla Memleket hastanesine terk ve teberrü etmiş ve mumaileyhin şu hareketi muhitte takdirle karşılanmıştır. Resimde sahibi hayır olan bu zatı görüyorsunuz.

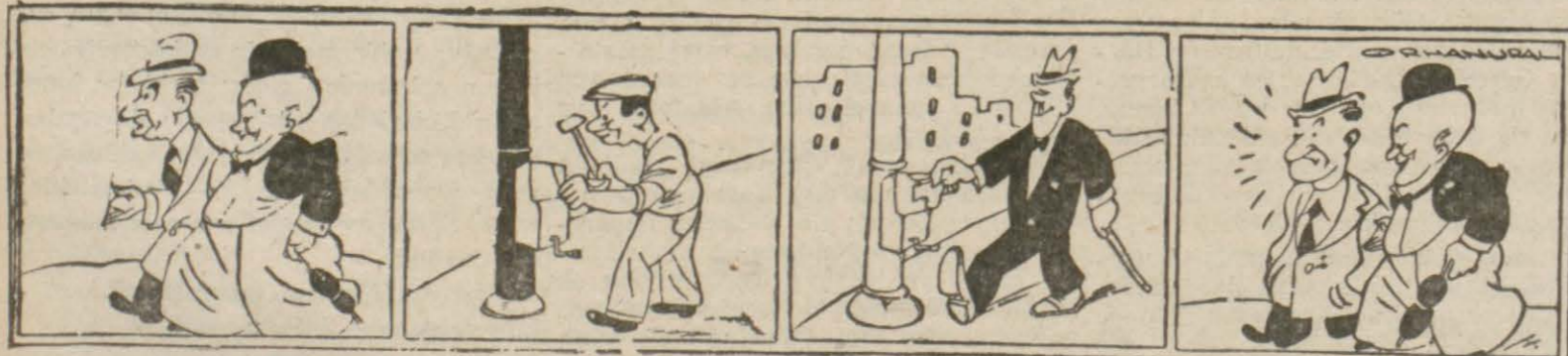

Ispartada tasarruf haftası

Isparta (Hususi) — Tasarruf haftasının ilk günü bütün halkın iştirakile kutlanmıştır. Halkevinde açılan yerli mallar sergisinin açılışı yapılmış ve çok güzel tanzim edilen sergi herkes tarafından takdir edilmiştir. Serginin açılışını müteakib Atatürk anıtına çelenk konulmuş ve yerli mallar hakkında söz söylenmiştir. Hafta içinde bütün okullarda müsamereler verilmesi için tedbirler alınmıştır. Resim Halkevindeki serginin açılışını göstermektedir.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey, Be ediyeyeni çöp kutuları getirmiş.

... Şehrin muhtelif yerlerine..

... otomatik olan bu çöp kutularını koyacaklarım.

Hasan Bey — Bu kutular, çöpleri sokağa atarak itiyadında olanların attıkları çöpleri otomatik olarak içine çekecekse, işe yarayacaktır.

Adlî evrakın posta ile tebliği hakkındaki nizamnamenin metni

— 5 —

BEŞİNCİ BÖLÜM

Celpnamelerin ve ceza mahkemelerine, Müddeiumumilik ve sorgu hâkimliklerine aid diğer evrakın tebliği

Madde 42 — Celpnamelerle, ceza işlerinde yapılacak diğer tebliğler hakkında bu nizamnamenin davetiyelere ve tebliğ zarflarına aid hükümleri tatbik olunur.

Madde 43 — Ceza işlerindeki tebliğlere aid formüller, bu husustaki kanun, nizamname ve talimatnamelerle tesbit edilen ahkama uygun olarak 2 ve 3 sayılı örneklerle tevfiKAN Adliye Vekilliği tarafından renkli kâğıd üzerine tabettirilir.

Madde 44 — Ceza işlerindeki tebliğlere aid formüllerin posta, telgraf ve telefon idarelerindeki kayıt, tevzi, teslim, lade vesair muameleleri ikinci bölüm hükümlerine tabidir.

ALTINCI BÖLÜM

Posta, telgraf ve telefon idaresi memurlarının mes'uliyeti

Madde 45 — Posta, telgraf ve telefon idaresi mahreç ve mevrit merkezi memurları postaya tevdi olunan adli evrakın doldurulmuş olup olmadığının tetkikle mükelleftirler. Bu tetkik sırasında bilhassa: Mübellagünleyhin adresinin tamamı yazılı olup olmadığı, tebliğ mazbatası dahilinde iade edileceği yer adresinin ve alâkalı mahkeme veya daire mühürlerle hâkim veya memurun imzası bulunup bulunmadığı araştırılacaktır. Bu şartları ihtiva etmeyen evrak usulüne tevfiKAN noksanları ikmal edilmek üzere derhal tevdi edene iade olunur.

Posta mahreç ve mevrit merkezinde bu işe memur edilenler davetiyelerle diğer adli evrakın tevdi ve tebliği hususlarının sıkı bir kontrola tabi tutulmakla mükelleftirler.

Madde 46 — Davetiyelerle diğer adli evrakın tebliğinde bu nizamname hükümlerine riayet etmeyen posta, telgraf ve telefon memurları hakkında 2772 sayılı posta, telgraf ve telefon memurları kanununun yazılı maddeleri tarafından inzibat cezası tatbik olunur. Cezai takibat inzibati muamelelerin tabiiğine mâni teşkil etmez.

Madde 47 — Posta, telgraf ve telefon merkez müdür, muavin ve seferlerle müfettiş ve mürakipleri tebliğ işlerini devamlı surette kontrol etmekle mükelleftirler.

Madde 48 — Tebliğin vaktinde yapılmadığını veya tebliğ mazbatasının muayyen zamanda vürütmedini gören alâkalı makam keyfiyeti mahalli posta, telgraf ve telefon merkezine bildirir. Bu merkez şikâyet mevzuu olan evrakın ne muamele görüldüğünü tetkik icab ederse mevrit merkezinden tahkik ve takib eder.

Bunların neticesi mahalli posta, telgraf ve

telefon merkezi ve icabında Umum Müdürlük tarafından mümkün olduğu kadar kısır bir zamanda alâkalı makama bildirilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Müteferrik hükümler

Madde 49 — Hukuk ve ticaret mahkemeleri, müddeiumumilik, sorgu hâkimliği, ceza mahkemeleri ve tetkik mercileri ve icra daireleri memur ve kâtibleri posta, telgraf ve telefon idaresi vasıtasıyla tebliğ edilecek evrakı kanun, nizamname ve talimatnamede yazılı hükümlere uygun olarak hazırlamak ve alâkalıların ödeyecekleri harç ve buna mahsus tarifeye tevfiKAN mecbur oldukları posta pullarını yapıştırmakla mükelleftirler. Alâkadar memur veya kâtib pul yapıştırdığını ve tebliğin çıkarıldığı tarihi dosyasına kaydeder.

Âmine hukukuna taallük eden işlerde müddeiumumilik, sorgu hâkimliği ve sair ceza mercileri pul isak etmezler. Bu hususlarda resmi mürasela müteallik hükümler tatbik olunur.

Madde 50 — Tebliğ işlerinde bu nizamname hükümlerine tevfiKAN kullanılan formüller sayı sırasla aşağıda gösterilecektir.

Formüllerin basılacağı kâğıdın rengi örnek üzerinde yazılı olmalıdır. Bu nizamnamenin tatbiki sırasında görülecek lüzuma göre formüllerde icab eden tadiller Adliye ve Mükâlat Vekillerinin müşterek teklifi üzerine yapılır.

Örnek sayı : 1 - Tebliğ mazbatası davetiyeli. Örnek sayı : 2 - Davetiyeyi ihtiva eden tebliğ mazbatası zarf.

Örnek sayı : 3 - Tebliğ mazbatası zarf. Örnek sayı : 4 - Telgrafla tebliğata aid tebliğ zarfı.

Örnek sayı : 5 - Postaya teslim makbuzu. Örnek sayı : 6 - Mevrit merkezinde üzerine telgrafın yazılacağı formül (birinci ve ikinci sayfa).

Örnek sayı : 7 - Kendisine tebliğ edilecek kimsenin bulunmadığı hallerde posta, telgraf ve telefon memuru tarafından ika metgâhına bırakılan ihbarname. Örnek sayı : 8 - İkametgâhında bulunmayan mübellagünleyhin evrakını nereden aldığı gösteren ihbarname. Örnek sayı : 9 - Posta merkezine gelen adli evrakın kaydına mahsus defter.

Madde 51 — Adli evrakın posta, telgraf ve telefon idaresi vasıtasıyla tebliğine dair 3560 numaralı kanuna dayanarak tanzim ve vürütülen şurasınca tetkik edilmiş olan bu nizamname hükümleri 1/1/1940 tarihinden itibaren yürürlüğe başlar.

Madde 52 — Bu nizamnamenin hükümlerini Adliye, Dahiliye ve Mükâlat Vekilleri yürütür

— SON —

Fotograf tahlilleri

İddia ve münakaşayı seven bir tip

Ankaradan Dehri A'kan, karakterini soruyor:

Başkaları aleyhine hareketlere iştirak etmez. Umumi mevzular üzerinde münakaşa ve iddiayı sever. Medeni cesaretinin mevcudiyetine mukabil tehlikeli işlere yanaşmaz.

Kendini meydana vurmıyan bir tip

Kayseriden Nuh, karakterini soruyor:

Kendini meydana vurmıyan etrafı ile meşgul olur. Bir işte önyak olucu hareketleri görülmez. Umumi hareketlerde arkada kalır ve ekseriyete uyur, işleri üzerinde hususî fikirleri yoktur. Muayyen formüllerle bağlanır.

Hususiyetlerini belli etmek istemiyen bir tip

Svastan Sadettin Cengiz, karakterini soruyor:

Başkalarına karşı küçük düşmek istemez. O'duğundan fazla görünebilir. Menfaatlerine karşı kanaatkâr davranmaz. Yaratıcı hareketleri görülebilir.

Hislerini belli etmeyen bir tip

Ankaradan Mehmed Çetin, karakterini soruyor:

Hâdiselere karşı kayıtsız gibi davranır. Kederlerini belli edici ve derdleşici halleri görülmez. Başkalarının rikkat ve merhametini tahrik edecek hususiyetlerini meydana vurmıyan istemez.

Kibar tavırlı bir tip

Yenikapıdan Nevza'd, karakterini soruyor:

Tokgözlü ve kibar tavırlı hareketlerle etrafına tevccüh telkin edebilir. Canı tathirdir. Cesarete ve tehlikeli vaziyetlere bağlı hareketlere meydan vermez.

Gösterişi seven bir tip

Tokattan Ahmed Turan, karakterini soruyor:

Bir şeyin içyüzünden ziyade görünür tarafına ehemmiyet verir. Kararlarında acele edebilir. Hareketsiz ve neşesiz kalmaz. Sıkıntılara keder

lere tahammül gösteremez.

GRİPİNbaş diş
nezle
grip
romatizma
nevraljive bütün
ağrılarını
zı derhal**Keser**
icabında günde
3 kase alınabilir
pulu kutuları istisna
ile**Açık eksiltme İlanı****Ankara Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Direktörlüğünden :**

4/1/1940 Perşembe günü saat 14 de Ankara Mektepler muhasebeciliğinde toplanacak olan açık eksiltme komisyonunda fakültenin 51 erkek yatılı talebesi için fakültede mevcut numunelere göre kumaş alınacaktır. Numuneleri görmek isteyenlerin fakülte hesab memurluğuna müracaatları. Muvakkat teminat 82 liradır. İstekillerin aynı gün ve saatte mektepler muhasebeciliğinde müteşekkül eksiltme komisyonuna gelmeleri ilân olunur. «10464»

Istanbul Belediyesi İlanları

Bedelli keşfi 13,277 lira 7 kuruş olan Belediye hastaneleri 939 mallı yılı kuruş erzak ihtiyaç listesine dahil mevad 2490 numaralı kanunun 40 nci maddesinin son fıkrasına göre pazarlığa konulmuştur. Teminat miktarı 996 liradır. İhale 29/12/939 Cuma günü saat 14 de daimi encümeninde yapılacaktır. Şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kalemünde görülebilir. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektubları ile ve 939 mali yılı Ticaret odası vesikaları ile birlikte ihale günü muayyen saatte daimi encümeninde bulunmaları. (10352).

Açık Eksiltme İlanı**Ankara Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Direktörlüğünden :**

4/1/940 Perşembe günü saat 15 de Ankara Mektepler muhasebeciliğinde toplanacak olan açık eksiltme komisyonunda fakültenin 51 erkek yatılı talebesi için imal ettirilecek elbiselerin imaliyesi eksiltmesi yapılacaktır. Şartnameyi görmek isteyenlerin Fakülte hesab memurluğuna müracaatları muvakkat teminat 54 liradır. İstekillerin aynı günde mektepler muhasebeciliğine gelmeleri ilân olunur. (10465)

Belediye Sular Harasından :1 - İdare için bir Desinatör alınacaktır.
2 - Talipler arasında 2/1/940 Salı günü saat onda müsabaka imtihanı yapılacaktır. Bu imtihanında en iyi muvaffak olanlar arasında baş desinatör için ayrıca bir imtihan yapılacaktır.
3 - Verilecek aylık ücret tahsil derecesine göre Barem kanunu hükümleri dahilinde tesbit edilecektir.
4 - İmtihana girmek isteyenlerin 29/12/939 Cuma günü saat 17 ye kadar bonservis ve tahsil vesikaları ile birlikte Taksimde Sıraservillerdeki idare merkezinde yazı işleri ne müracaat etmeleri. (10469)**Samsun Belediye Reisliğinden :**Samsun elektrik santrali için 300 beygir kuvvetinde bir adet yeni lokomotif mübayaâ edilecektir.
1 - İhale 4/1/940 Perşembe günü saat 15 te belediye daimi encümeni huzurunda ka. Balı zarf usulü ile yapılacaktır.
2 - Muhammen bedel 17200 liradır.
3 - Muvakkat teminat 1290 liradır.
4 - İhale 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde yapılacaktır.
5 - Daha fazla malûmat almak ve gerekli evrakı görmek isteyenler Samsun belediye elektrik işletme müdürlüğüne müracaat etmelidirler. (10210)**Tiftik ve Yapağı İhracatçıları Birliğinden :**Elerinde tiftik ve yapağı ihracat vesikasını hâmil bulunanların bu kere teşekkül etmiş olan tiftik ve yapağı ihracatçıları birliği kâtibî umumîliğine müracaat ederek kayıtlı numanelerini 31/12/939 tarihine kadar yaptırmaları.
Vilâyet ve İhraç İlimanlarında bulunan ve İhracat vesikasını hâmil olarak meşgul olanların, dahil 31/1/940 tarihine kadar Birlik Kâtibî umumîliğine müracaat ederek kayıtlarını yaptırmaları aksi takdirde İhracat yapabilmelerine imkân kanunî bulunmadığı ilân olunur. «10497»**Ankara borsası**

Açılış - Kapanış fiatları 18/12/939

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	1 Sterlin	5.2375
New-York	100 Dolar	130.36
Paris	100 Frank	2.9675
Milano	100 Lire	6.7575
Cenevre	100 İsviçre Fr.	29.30
Amsterdam	100 Florin	69.2520
Berlin	100 Rayışmark	—
Bükuel	100 Belga	21.62
Atina	100 Drahmi	0.97
Sofya	100 Leva	1.6025
Prag	100 Çek kronu	—
Madrid	100 Peçeta	13.605
Varşova	100 Zloti	—
Budapeşte	100 Pengö	23.8075
Bükreş	100 Ley	0.97
Yokohama	100 Dinar	3.175
Stockholm	100 Yen	31.34
Moskova	100 İsviç Kr.	31.0825
	100 Ruble	—

Esham ve tahvilât
Tahvilât üzerine muamele olmamıştır.

ZAVİ - İzmir - Bandırma treninde Kon. Y. mektebi Sanayiinden aldığım şahadetname ile ikinci kolordu müfettişliğinden alacağım askerî tezkeremi zayı ettim. Yenisini 1223 tevellüdü Konya Civar mahallesinden Çirkef sokak İbrahim oğlu Ali Ada

Bir doktorun günlük notlarından**Anjin'er**

Kuvvetli boğaz ağrıları her tarafta görülmiye başladı. Şüphesiz bu boğaz iltihablarının kuspalazı yani difteri ile hiç bir alakası yoktur. Fakat hemen ekserisi birden 39-40 derece hararet ile başlamakta ve birkaç gün hastaları oldukça muztarib etmektedir. Bu gibi ve kayide hastalığın amili şüphesiz ekseriyetle streptokok denilen mikroblardır. Bu sebeble tedavi ciheti doğrudan doğruya bu mikropların toksinleri üzerine müteveccih olmalıdır. O da ya rub-yazol veya septazin gibi ilaçlar dan ibarettir. Bunlar sayesinde hastalığın şiddetinin birdenbire tenkisi ve iltihâtların önü alınması mümkün olmaktadır. Bunların verilme şekli, miktarı şüphesiz alle tabiblerinin vereceği talimata uygun olmalıdır. Bunun haricinde hastaya gargaralar, buruna ilaçlar tatbiki ve dahilen aspirin ve vıramidon gibi ilaçların verilmesi de zaruridir. Bu sayede hasta da devresini rahat geçirir. Böyle kuvvetli anjinleri müteakib bazan kulakta, bazan böbreklerde iltihâtlar olur. Bu sebeble çok müteyakkız olmak gerektir. Hastaların hâd devresinde başkaları ile çok sıkı temas asla caiz değildir. Evdeki muhtl ve ailesi sık gar-garalar ve burunlarına ilaç damlatmak suretile kendilerini koruyabilirler.

Cevab İstiyen okuyucularının posta pulu yollamalarını rica ederim. Aksi takdirde istekleri muki.belesiz kalabilir.

Askerlik işleri :**Askere çağrılanlar**Fatih Askerlik Şubesinden:
1 - Şimdiye kadar hiç askerlik etmemiş cezasız, tebdilhavası hitam bulan ve geçen celberlerde sevk artığı bırakılan iki senelik hizmete tâbi 316-334 dahil doğumlu topçu, muhabere ve nakliye sınıfına mensub erat hemen sevkedileceklerdir.
2 - Taşrada bulunanların askerlik kanununun 47 nci maddesi mucibince buldukları mahallin askerlik şubesine müracaat etmeleri lâzımdır.
3 - Bu celbde bedel kabul edilmez.
4 - Toplanma günü 26.12.939 Salı saat 9 dur.
5 - Mükelleflerin nüfus hüviyet cüzdanları beraberlerinde olarak tayin olunan gün de şubede hazır bulunmaları ilân olunur.**Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden :**1 - Şubemiz halkından henüz askerliğini (muvazzaflık hizmetini) yapmamış 316-334 (dahil) doğumlu topçu, muhabere ve nakliye erleri derhal askere sevkedileceğinden şubece namlarına gönderilen davet puslaları varsa varmasın, toplanma gününde şubede bulunmaları.
2 - Yukarıda yazılı doğum ve sınıflardan havatebdilli bulunan ve müddeti dolanlar muayeneye sevkedileceğinden, toplanma gününü beklemeden şubeye müracaatları.
3 - Bu celbde nakdi bedel kabul edilmeyecektir.
4 - Toplanma günü 26 Birincikanun 939 sabahıdır. Çağrılan bu eratin o gün nüfus, hüviyet cüzdanlarıyla birlikte şubeye gelmeleri ilân olunur.**Eminönü Askerlik Şubesinden :**1 - Şimdiye kadar hiç askerlik yapmamış cezasız ve cezasız olan muhabere sınıfından 316 ilâ 334 dahil doğumlular nakliye sınıflarından 316 ilâ 334 dahil doğumlular sevkolunacaklarından toplanma günü olan 26-12-939 Salı günü saat 9 da şubede bulunmaları.
2 - Şimdiye kadar her ne sebeble olursa olsun şubeye müracaat etmemiş bakaya kalan san'atkar erattan 316 ilâ 333 dahil doğumlu gayrimüslim eratin da hiç vakit geçirmeden hemen şubeye müracaatları.
3 - Bu erattan taşrada bulunanların da buldukları yerin askerlik subesine hemen müracaat etmeleri ilân olunur.**Nöbetçi eczaneler**

Eu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:

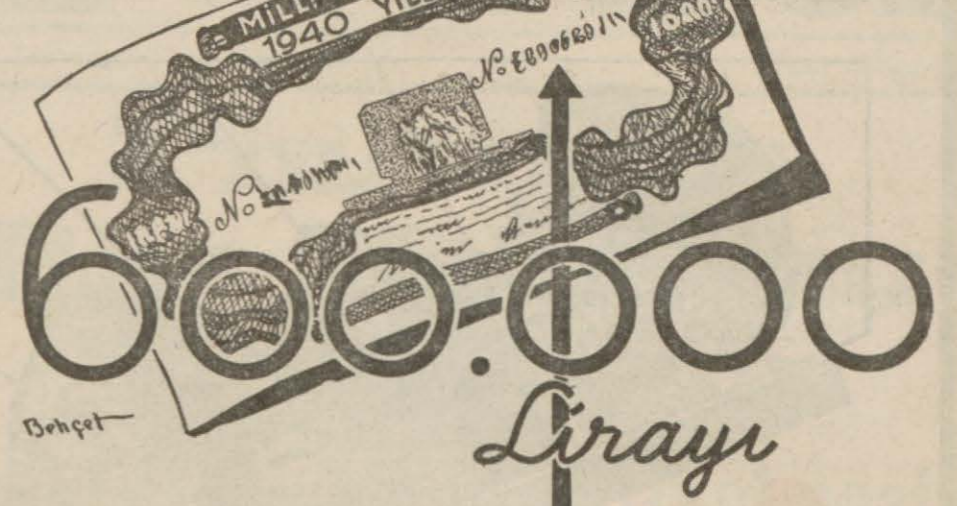
Alemdarda: (Sırrı Asım), Şehzadebaşında: (Asaf), Aksarayda: (Sarım), Eminönünde: (Necatî Ahmed), Beyazıdda: (Belkis), Fatihde: (Hüsamettin), Bekirköyünde: (Hilâl), Eyübdde: (Arif Beşir)

Beyoğlu cihetindekiler:

İstiklâl caddesinde: (Dellasuda), Dalrede. (Güneş), Taksimde: (Limonciyan) Pangaltıda: (Nargileciyan), Karaköyde: (Hüseyin Hüsni), Beşiktaşta : (Nall Halid).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler:

Kadıköyünde: (Büyük, Yeldeğirmeni), Üsküdarıda: (Ahmediye), Sarıyerde: (Osman), Adalarda: (Halk).

EN BÜYÜK İKRAMIYE !**Lirayı Kazandıracak Bilet... belki de sizin Biletiniz !**

İlk dou kumuarayı bankaya götürürken duyduğunuz o ilk mahsulü taşkın duyduğunuz sevinçten çok daha tatlıdır.

Türkiye Cümhuriyeti Ziraat Bankası para biriktirenlere her yıl kur'a ile 28.800 lira ikramiye veriyor.

Para biriktiren zengin olabilirsiniz.

Keşideler 1 Eylül, 1 Birincikanun, 1 Mart, 1 Haziran tarihlerindedir.

İkramiyelerin listesi:

4 tane	1,000 Lira
4 »	500 »
4 »	250 »
40 »	100 »
100 »	50 »
120 »	40 »
160 »	20 »

Kur'aya ancak 50 lira biriktirmiş lanlar girebilir. Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenler ikramiyelerini % 20 fazlasile alırlar.

Türkiye Cümhuriyeti**ZİRAAT BANKASI****Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:**

1 - Kurumumuz talebeleri için isim, miktar ve muhammen bedeli ile muvakkat teminatı aşağıda yazılı (7) kalem spor malzemesi görülen lüzuma binaen yeniden 2/1/940 Salı günü saat 11 de Rektörlük binasında müteşekkül komisyon tarafından açık eksiltme usulü ile ihale olunacaktır.

2 - Spor malzemeleri numunelerini görmek ve daha fazla izahat ve parasız şartname almak isteyenlerin Enstitü Daire Müdürlüğüne müracaatları «6398» «10395»

İsim	aded	Muhanmen F.	Tutarı	Teminatı
Fransız flöresi	15	5	75	
Flöre yedek namlusu	30	2	60	
Kılıç	110	5	50	80
Kılıç yedek namlusu	20	2	40	
Flöre eldiven	15	3,5	62,5	
Kılıç eldiveni	10	3,5	35	
Maske	15	5,5	82,5	

Herkese üzerinde ittifak ettiği bir hakikat
Sabah, Öğle, Akşam her yemekten sonra günde 3 defa
Kullanmak **RADYOLİN**
şartile

Dişlerinizi tertemiz, bembeyaz ve sapsağlam yapar. Yirminci
asır kimyasının harikalarından biridir denebilir. Kokusu güzel,
lezzeti hoş, mikroplara karşı tesiri yüzle yüzür.

RADYOLİN

Kullananlar dişlerini en ucuz şartla sigorta ettirmiş sayılılar.
Sabah, öğle, akşam, her yemekten sonra
günde 3 defa dişlerinizi fırçalayınız.

NEVROZİN

**BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRİP,
ROMATİZMA Soğuk algınlığı**

ve bütün ağrıları derhal keser. Lüzumunda
günde 3 kaşe alınabilir.

ADEMI İKTİDAR
ve BELGEVŞEKLİĞİNE
HORMOBİN

Tabletleri her eczanede bulunur
(Posta kutusu 1255) Galata, İstanbul

Bu Hakikati Herkes Bilmeli

Grip, nezle, enfloenza, sıtma gibi hastalıklara tutulmamak için sağlığını BIOGENİNE kan ve derman haplarıyla sigortalayınız.

BIOGENİNE; en birinci kan, kuvvet, iştihaya yaratan ve tesirini derhal gösteren bulunmaz bir devadır.

BIOGENİNE; daima kanı tazeleyip kuvvetlendirir, halsizliği giderir, hariçten gelecek her türlü mikropları öldürür.

Tatlı bir iştihaya temin eder. Sinir ve adaleleri sağlamlaştırır. Zekâyı yükseltir. Bel gevşekliliği ve ademi iktidarın en birinci devasıdır.

BIOGENİNE; kullananlar katıyın kardan, kıştan, soğuktan ve havaların değişmesinden müteessir olmazlar. Çünkü vücudü her zaman genç ve dinç bulundurur ve bu sayede müthiş akibetlerle neticelenen GRİP, nezle, enfloenza, sıtma gibi hastalıklardan korur. Bu hastalıklardan korunmak için büyükler sabah, öğle, akşam birer, sekiz yaşından üstün çocuklar yalnız sabah, akşam birer BIOGENİNE almalıdır. Hasta olanların kurtulması için de bu miktar bir misli arttırılmalıdır. Her eczanede bulunur.

**BANKA
KOMERÇİYAL
İTALYANA**

Tamamen tediyeye edilmiş sermayesi:
700.000.000 İtalyan Lirleti

Merkezi : **MİLANO**

Bütün İtalyada, İstanbul, İzmir, Londra
ve New-York'ta Şubeleri vardır.

Hariçteki Bankalarımız:

BANCA COMMERCIALE ITALIANA
(France) Paris, Marselle, Toulouse, Nice,
Menton, Monaco, Montecarlo, Cannes, Juan-
les - Pins, Villefranche - sur - Mer, Casab-
lanca (Maroc).

**BANCA COMMERCIALE ITALIANA E RO-
MENA**: Bucures't, Arad, Braila, Brasov, Cluj
Costanze, Calaz, Sibiu, Timișoara.

**BANCA COMMERCIALE ITALIANA E
BULGARA**. Sofia, Burgas, Plovdiv, Varna.

**BANCA COMMERCIALE ITALIANA PER
L'EGITTO**, Alexandria d'Egypte, Elkahire,
Port - Said.

**BANCA COMMERCIALE ITALIANA E
GRECA**, At na, Pire, Selânik.

**BANCA COMMERCIALE ITALIANA
TRUST COMPANY**, Philadelphia.

**BANCA COMMERCIALE ITALIANA
TRUST COMPANY** - New-York.

Müşterek Bankalar

Banque Française et Italienne pour l'Ame-
rique du sud, Paris.

Arjantin'de: Buenos-Aires, Rosario d.
Santa Fé.

BRESLYA da: Sao-Paulo ve başlıca şehir
lerinde şubeler.

CHİLİ de: Santiago, Valparaiso.
COLOMBİA da: Bogota, Barranquilla, Me-
dein.

URUGUAY da: Montevideo.
BANCA DELLA SVIZZERA ITALIANA:
Lugano, Bellinzona, Chiasso, Locarno,
Zurich, Mendrisio.

BANCA UNGARO - İTALIANA S. A.
Peşte ve başlıca şehirlerde şubeler;
HRVATSKA BANK D. D.
Zagreb, Susak.

BANCA ITALIANO - LIMA
Lima (Perou) da başlıca şehirlerde Şu-
ber:

BANCA ITALIANO - GUAYAQUIL
Guayaquil.
İstanbul Merkezi:
Galata, Voyvoda Caddesi, Karaköy Palas
Telefon 44845.

İstanbul Bürosu:
Alalemiye Han, Telefon 22900 /3/11/12/15
Beyoğlu Bürosu:
İstiklal Caddesi No. 247. Telefon: 41046.
Kasalar icarı: İtalya ve Macaristan için
ve Touristique çekleri ve B. C. I. TRAVEL-
LER'S çekleri.

İlan Tarifemiz

Tek sütun santiml

Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 »
Üçüncü sahife	200 »
Dördüncü sahife	100 »
İç sahifeler	60 »
Son sahife	40 »

Muayyen bir müddet zarfında faz-
laca miktarda ilân yaptıracağız
ayrıca tenzilatı tarifemizden istifade
edeceklerdir. Tam, yarım ve gerek
sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş
edilmiştir.

Son Posta'nın ticari ilânlarına aid
işler için şu adrese müracaat edil-
melidir.

İlanlık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Negriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGIL

Yalnız zamandan tasarruf değil;...

Bütün yüksek evsafa nefsinde toplımış

ÇAPAMARKANIN

NEFİS ÇORBALIK SLEZE KOMPRİMELERİ
keseniz için de en eğerli bir gıda hülâsasıdır. (2) Porsiyonluk paketleri
her yerde 9, (5) Porsiyonluk paketleri her yerde 15 Kuruş.
Beşiktaş ÇAPAMARKA Tarihi tesisi 1918

Hersene aldığınız ve beğendiğiniz

SAATLİ

Maarif Duvar Takvimi

Bu yıl daha mükemmel bir surette çıktı

Fakat aldanmamak ve yerine başka takvim almamak için

Maarif Takvimi

Adına bilhassa dikkat etmelidir.

MAARİF Takvimindeki yazılardan bazıları:

Takvime dair her türlü malûmat, vakitler, mevsimler, fırtınalar, hava de-
ğişmeleri, güneşin burçlara tahavvilleri.

Arabi, rumi aylar, bayramlar, milli günler ve tatil günleri.
Günlerin tarihi; Mühim dünya tarihleri, Türk tarihi ve inkilap tarihi.
Faydalı sözler ve darbemeseller...

366 güzel hikâyeler ve lâtifeler 366 mâniler ve bir çok lüzumlu ve
faydalı bilgiler...

Bu eşsiz ve emsalsiz takvimin merkezi: İstanbul Maarif Kitaphanesidir.
Aldanmamak için bilhassa: MAARİF TAKVİMİ adına dikkat etmelidir.

Tesviyeci, Tornacı Frezeçi ve Demirci alınacaktır.

Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğünden :

Fabrikalarımızda çalıştırılmak üzere iyi tesviyeci, tornacı, frezeçi ve demirci alın-
maktadır. İsteklilerin imtihanları yapılmak üzere Kırıkkale Gurup müdürlüğü ile Anka-
ra, İzmir ve Zeytinburnu silâh fabrikalarımız müdürlüklerinden birine müracaatları
«10427»

163 senelik bir Türk Ticarethanesi olan

HACI BEKİR

Bütün mamulâtının nefasetiyle dünyanın
her köşesine nam vermiştir.

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Merkezi: Bahçekapı, Şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy

Babaeski Belediyesinden:

Tutarı	Muvakkat	Tem.	Alınacak malzemenin	Saat			
L. K.	Lira	Kuruş	Cinsi	Miktarı	Evsafı	İhale tarihi	Saat
1800 00	135 00	Mazot	20.000 Kl.	C.Y.3	25 - 12 - 9.39	14	
152 00	11 40	Tağ	400 »	D.T.E		14	

Babaeski elektrik santralının altı aylık ihtiyacı olan yukarıda miktarı ve evsafa ya-
zılı mazot ve makine yağı ihalesi 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde yapılacak ihale
on beş gün müddetle münakasaya vaziedilmiştir. Talip olanlar belli gün ve saatte Be-
diyede müteşekkil encümenine müracaat etmeleri ve bu iş için istenen teminat akçeleri
Belediye başkanına yatırılmaya dair makbuz veya hükümetçe tanınmış banka
mektubu ile teklif mektublarını saat 13 çе kaçar Encümenine vermiş bulunmaları ve bu
saatten sonra vaki teklifler kabul edilmeyecektir
Fazla malûmat almak isteyenler Babaeski Belediyesi Riyasetine müracaat etmelidir.
ler. «10388»

KAŞE

BAŞ DIŞ, ağrıları, ROMATİZMA
sancılarını. SİNİR rahatsızlıklarını
DERHAL geçirir.

GRİP, NEZLE ve SOĞUK ALGINLIĞINA
karşı müessir ilaçtır.

İcabında günde 1 - 3 kaşe alınır.
Her eczanede bulunur.

Sihhat Vekâletinin ruhsatını haizdir.

DERMAN